Šeštad., lapkr. 25, 1950 | ANTROJI DALIS No. 273 (Nr. 264)

DRAUGAS

PART TWO No. 273 (Nr. 264) | Saturday, Nov. 25, 1950

MOKSLAS ✯ MENAS LITERATŪRA

IDĖJINĖ VIENYBĖ IR EUROPOS LIKIMAS

AR ŽUS VAKARŲ EUROPA?

DR. IGN. URBONAS

Filosofų Pranašystės

Beveik pusantro tūkstančio metų Europa savo kultūra, ekonomine ir politine mintimi vadovavo visam pasauliui.

Po antrojo pasaulinio karo atrodo, kad Vakarų Europa galūtinai prarado vadovaujančią rolę.

Ir štai ji žlugimo išvakarėse. Apie tai, ką šiandien kalba kaikurie istorijos filosofijos tyrinėtojai, jau prieš šimtą metų pranašavo Balmės, Chateaubriand, vėliau rusų filosofai, kaip Vladimiras Solovjovas (1853 — 1900). Konstantinas Leontjevas ir kiti. *Solovjovo* dalis filosofijos buvo persunkta mistikos apie žlugimą, artėjančią katastrofą, apie artėjantį istorijoj Biogio (Antikristo) iškilimą ir tuo pačiu šios krikščioniškosios kultūros galą. *Leontjevas* gi 1877 m. rašė: "Saugokitės! Baisioji valanda jau arti. Kuriame Europos krašte ji prasidės, mes nežinome, bet katastrofos kibirkštis jau rusena pelenuose"... Tą patį tik su naturalistiniu realumu mūsų laikais pakartojo Oswald Spengler savo knygoje "Der Untergang des Abendlandes".

Akyvaizdoje viršminėtų liūdnų samprotavimų ir dabartinės Europos būklės ar nekyla kartais ir mums, kurie mylime Europą, klausimas: Argi ištikrųjų jau žus Vakarų Euorpa su savo krikščioniškąja kultūra, švietusia pasauliui tiek šimtmečių? Argi jau prisiartina Vakarų Europos tragedijos paskutinis aktas?

Atsakymą į šį klausimą, mūsų supratimu, gali duoti pati Europa. Dar likęs grynas, šimtmečiais lydėjęs Europą jos genijus diktuoja, nors ir nedrąsiai, Vakarų Europos vyrams tą *prarastąją* vienybę, kuri dar gali išgelbėti Europą. Dabartinė V. Europos tautų sąjunga Strassburge ir *vienos* V. Europos armijos planai yra ryškūs, nors ir kuklūs, pavyzdžiai. Bet ši vienybė yra dar tik *baimės* vienybė, kuri paprastai yra trumpa, nepastovi ir tuo pačiu ne pilnai pajėgi. Tikroji vienybė yra *idėjinė* vienybė, kuri ir yra ta Europos prarastoji vienybė. Jei ir ši vienybė atsims, krikščioniškoji Europa nežus.

Mes norime tikėti, kad ji atgims. Mes norime tikėti su Paul Reinauld, parafrazuodami jo žodžius: Ir jei jau tik stebuklas galėtų išgelbėti Europą, tai mes tikime ir stebuklu, nes tikime Europa.

NAUJAS ŽURNALAS KOLUMBIJOJE

Mus pasiekė pirmas numeris Medelline išleisto lietuvių žurnalo "Kolumbijos Lietuvis".

"Aidų" formato, lietuviškais vaizdais gausiai iliustruotas, 32 puslapių, su kietesniais viršeliais daro mielą įspūdį.

Turinyje Prel. M. Krupavičiaus, T. Garbuko, kun. J. Pruns kio, Vydūno, gen. V. Grigaliūno - Glovackio, A. Paukščio, D. Velavičiūtės, Dr. K. Karnausko, A. Jankauskaitės, Dr. V. Karvelienės, E. Pasalantės raštai bei V. Nemunėlio, A. Karvelytės, Gr. Tulauskaitės, V. Ališo poezija.

Žurnalo atsakomasis redaktorius ir leidėjas — kun. T. Tamošiūnas. Tai ypatingos energijos ir pasišventimo žmogus. Kaikurį laiką dirbo raupsuotųjų kolonijoje Kolumbijoje. Dabar daug laiko pašvenčia pagalbai lietuviams. Jo ir kitų saleziečių sumanumu, talkinant ir pasauliečiams lietuviams, buvo sukelta lėšų, ir naujai atvykę į Kolumbiją lietuviai tremtiniai kaikurį laiką nemokamai aprūpinami bu tu ir maistu, kad laisvai galėtų susirasti savo profesijai artimesnį darbą.

Matydami puikų lietuvišką žurnalą džiaugiamės mūsų Kolumbijos brolių kultūriniu laimėjimu. "Kolumbijos Lietuvio" adresas: Rev. T. Tamošiūnas, Carrera 39 No. 54—31, Medellin, Colombia, S. A.

Mokslo Taryba

Prezidentas Trumanas sudarė Valstybinę Mokslo Tarybą, kurios uždavinys skatinti mokslinius tyrinėjimus ir studijas. Tam reikalui pakviesti 24 JAV mokslininkai, jų tarpe ir katalikų Notre Dame universiteto prof. J. A. Reniers.

VYTAUTAS PRIE JUODŲJŲ JŪRŲ

A. Tyruolis

KALNUOSE

Lyg jūroj į uolą pavirtusios bangos,
Banguoja grandinės aukštųjų kalnų —
Čia kyla į dangų, čia saulėje nardo
Per amžius nemarios jų baltos viršūnės.

Šioj tykiai banguojančioj, saulėtoj jūroj
Į vaizdą taip mažą pakalnėje ten
Didingu žvilgsniu aš žvelgiu iš viršūnės —
Ten klonyje visas pasaulis nuskendo.

Nutilus erdvė paslaptingo ošimo,
Lyg šliaužiančio aido, lėčiai prisipildė,
Ir lino dangus taip žemai nusileido,
Ir debesį baltą, kaip pūką, sutikti gali.

Bedugnė čia pat. Ir išvyst ją kaip tigro
Pražiotus nasrus čia atsargiai lenkiuosi,
Ir stiprų alsavimą dvasios iš kalno
Jaučiu kaip dvelkimą aštriosios ugnies.

Garsingoj erdvėj vėl girdžiu lyg suokimą,
Lyg aidą, paklydusį jūroj uolų,
Ir skundu jis skausmo atliepia širdyj,
Ir neria į ją kaip į gelmę bedugnę.

Gal skundas tai tėviškės tavo toliosios,
Atskrieja su šiaurryčiu vėju lakiu,
Mane čia atradęs skausmingai dejuoja,
Viršūnės aštriosios uolos čia užkliuvęs.

Laimės trumpa valandėlė
Tartum kristalas trapi.
Ko, epušėle,
Sidabro lapeliais drebi?

PAVASARIO PERGALĖ

Kai ims jau saulė skaidrint dangų,
Tą amžinos mėlynės versmę,
Ir griaut ilgos žiemos pastangas,
Kai naujai dienai vėl ištversim —

Nauja viltis, kaip tvieskiąs žaibas,
Vaivorykšte įskils į ledą,
Ir saulės taikiniu jau tai bus,
Kas naują pumpurą vėl žada.

Ir skausmas tas, kurs širdį varstė,
Vis jon kančios strėles besvaidė,
Pavirs diena, kur žaizdą tvarsto,
Ir žadiniu brangiausio laido.

Tik palengva naktis išnyra
Iš ją panėrusios verdenės,

Verčiami Kurti Stalino Garbei

Kaip TB Nr. 40 praneša, kompozitorius A. Račiūnas jau baigęs kurti naują operą "Marytė", kuriai žodžius parašė Antanas Venclova. Operoje būsią atvaizduoti vokiečių sugautos ir sušaudytos bolševikų partizanės M. Melnikaitės partizaninės kovos.

Operą statysią valstybinis operos ir baleto teatras. Naują operą tebekuriąs Kleniekis. Rašytojo A. Griciaus bolševikinės pjesės "Liepto galas" (Vilniuje) ir "Skeveldros" (Kauno scenoje) turėjusios pasisekimo ir buvusios komunistų partijos užgirtos, nes jose vykusiu būdu esąs pagarbintas Stalinas. Šie kūriniai būsią vaidinami ir kitų miestelių teatruose, kurių dabar visur daug pristeigta bolševikų propagandos įstaigų patvarkymu.

Tam pačiam reikalui buvusio "Liutnios" teatro rūmuose ir šalia jų vykstanti statyba. Čia įsikursiąs Vilniaus dramos teatras. Iš naujo perstatoma scena, kuri turėsianti sukamas grindis.

Jauna Redaktorė

Devyniolikos metų amerikietė Dianne Ellingson yra viena iš redaktorių laikraščio "Our Northland Diocese", o neseniai Crookstone, Min. mieste ji buvo pakviesta redaguoti radijo žinias. Mokslus ji išėjusi katalikų aukštesnėje mokykloje.

Protestanto Knyga

Neseniai išėjo iš spaudos protestantų dvasininko H. Asmusseno knyga "Mary, the Mother ot God". Šis veikalas iškelia tikėjimą į Mariją, tuo priartėdamas daugiau prie katalikų pažiūros.

Prancūzai Nepamiršta Milašiaus

Prancūzų tauta vis dar nepamiršta 1939 metais mirusio didžiojo rašytojo Oscar Veneeslas de Lubise-Milašiaus. Neseniai jų populiari Pierre Sechers leidykla, patiekdama didžiuliais tiražais žinomų pasaulinių rašytojų rinkinius, kaip 17 tos serijos leidinį patiekė kai kuriuos rinktinius Milašiaus raštus, paruoštus Jean Rousselot, su plačia Milašiaus kūrybos analize, užimančia maždaug pusę visos knygos. Knygos įžanginėje dalyje autorius visur pabrėžia Milašiaus lietuviška kilmę. Gale veikalo pridėta išsami O. V. Milašiaus raštų bibliografija. Iš viso veikalas turi 222 pusl.

Spausdina Atsiminimus

Pasaulio Liuteronu Federacija Muenchene įruošė specialią spaustuvėlę, kurioje multigrafo būdu spausdina įvairius raštus. Šios spaustuvės direktoriumi paskirtas Mažosios Lietuvos lietuvis, žinomas spaustuvininkas p. Puskepalaitis. Šiomis dienomis pradėta spausdinti A. Peteraičio "Atsiminimai apie susirinkimus Mažojoje Lietuvoje", kuriuose patiekiama apsčiai medžiagos apie Prūsų lietuvių religinį gyvenimą.

Toje pačioje spaustuvėje numatoma spausdinti visas lietuvių evangelikų bažnyčios giesmes su jų gaidomis, kurias suharmonizuoti apsiėmė kompozitorius Valteris Banaitis.

Konservatorijos Vicedirektorius

Melbourne universiteto taryba paskyrė nuolatiniu profesoriumi ir vicedirektoriumi universiteto muzikos konservatorijos kun. Per cy Jones. Australija yra protestantiška ir tokia aukšta vieta valstybiniame universitete pirmą kartą pavedama katalikų kunigui.

Maskva Ruošia Artistus LTSR

Jau kuris laikas Maskvoje veikia valstybinis teatro meno institutas. Lietuvoje maskolinimo reikalams čia prieš trejus metus buvo sukurta atskira lietuvių grupė. Apie 30 jaunuolių buvo čia pasiųsta, kad jie išeitų "politgatovką" ir sugrįžtų jau tikrais rusintojais. Be "politinių mokslų", jiems dar pagal bolševikų metodus buvo dėstoma lietuvių kalba, literatūra, istorija, lietuviško teatro istorija. Ši maskolių išmokyta lietuvių artistų grupė atvykstanti į Lietuvą ir pradedanti veikti.

Lietuvių esą ir Maskvos režisūros fakultete. Vienas tokių klausytojų Vytautas *Limontas* taip pat atvykęs į Kauną, kur režisuojąs vieną latvių komunistų parašytą pastatymą.

— *Romualdas Juknevičius*, artistas ir režisierius, Klaipėdos Pedegoginiame ir mokytojų institute dėsto teatro meno pagrindus.

Du Milijonai Kultūros Įstaigoms

Amerikos Katalikų Misijų Draugija vienerių metų laikotarpy surinko 2 miljonus dolerių išlaikymui ligoninių, mokyklų bei bažnyčių Jungtinių Amerikos Valstybių, Havajų, Alaskos, Portariko ir Panamos misijų.

Politrukai Studentams

Naujasis Lenkijos švietimo ministeris ėmėsi drastiškų priemonių ideologiškam lenkų studentų auklėjimui. Pagal jo neseniai išleistą dekretą visi Lenkijos universitetų studentai turi būti padalyti į grupes po 25—30 asmenų. Kiekvienai šių grupių komunistai paskiria viršininką ir "protektorių", kurių pareiga budėti ir auklėti studentus ideologiškai.

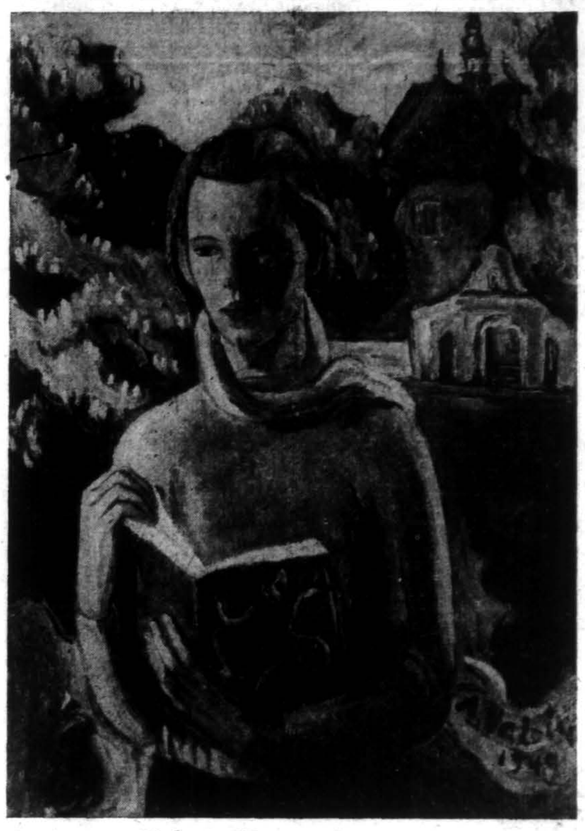

Poeto A. Nyko-Niliūno portretas (aliejinė tapyba)
A. Valeška

Dail. Kazimiero Žoromskio Paroda Kolumbijoje

Bogotoje, Kolumbijoje, Biblioteca National patalpose buvo atidaryta Kazimiero Žoromskio dailės paroda. Atidarymo iškilmėse dalyvavo Ponteficio Universidad Catolica Javieriana rektorius su dekanais, keletas bendradarbių kolumbiečių profesorių. Iškilmėse taip pat dalyvavo kolumbijos Lietuvių nariai — kun. Saldukas ir Sirutis, Lietuvių Bendruomenės Komiteto nariai — Baronas ir Liaugminas, o taip pat visa eilė čia gyvenančių lietuvių. Atidarymo kalbą pasakė Bogotos Meno Akademijos rektorius Efrain Martinez, kuris apibudino dailininko darbus ir davė keletą biografinių žinių.

Dailininkas Kazimieras Žoromskis, dabartinis profesorius Javieriana universitete, yra gimęs Lietuvoje 1913 m., net 1942 mt. baigęs dailės mokslus. Karo vėsulo dailininkas buvo nublokštas į Vakarų Europą, kur pro Vokietiją pasiekė Romą. Romoje gilino savo studijas Karališkoje Romos Meno Akademijoje. Karui pasibaigus aplankė Paryžių, kur domėjosi šių dienų moderniuoju menu, ypač Claude Monet, ir kitų žymiųjų prancūzų dailininkų kūriniais. 1946 metų antroje pusėje dailininkas Žoromskis persikėlė į Ispaniją. Madride atsidėjęs studijavo toliau ir kūrė. Madride suruoše tris meno parodas, kurios susilaukė palankios kritikos.

Paskutiniąja paroda Madride susidomėjo Kolumbijos konsulas ir pakvietė dailininką dėstyti ankščiau minėtame universitete Bogotoje. Kun. prof. Salduko pastangomis dailininkas Žoromskis gavo vizą į Kolumbiją. 1950 mt. kovo mėn. dailininkas atvyko į Bogotą užimti dekoratyvinio meno katedrą, kurioje ir dabar profesoriauja.

Bogotoje atidarytoje parodoje Kazimieras Žoromskis pasirodė pilnai subrendusiu dailininku, turinčiu savotiškai originalią piešimo techniką. Išstatytieji 43 paveikslai yra įvairūs savo tematika ir turiniu. Pradedant portretu, kur spindi gili psichinė išraiška, matome įvairių peisažų su savotiškai tirštu hormoningu koloritu, sustojame ir stebime Madrido gatvių bei namų piešinius, kur neišpasakytai smulkia technika tobulai apdirbta kiekviena detalė, gėrimės gėlėmis, jų spalvingumu ir šešėliais. Pagrindinis menininko bruožas — tai savotiškas koloritas, kur spalvų įvairumas sako apie moderniojo meno įtaką dailininkui. Paveikslai yra pilni ekspresijos ir stipriai nudažyti emocijonalumu, nors dailininko negalėtumėm priskirti prie kraštutinių modernistų ar ekspresijonistų. Dailininkas lieka natūralistinio meno ribose, tik įneša savotišką piešimo techniką ir koloritą. Jaučiamas didelis įvaairumas tematikoje.

Bogota, Kolumbija,
1950 mt. lapkričio 13 d.

El. Vasyliūnienė

Jaunimas Ir Narkotikai

Pastebėta, kad JAV-se jaunimas kaskart daugiau ima vartoti nuodingų narkotikų. Lexingtone, Ky yra įsteigta ligoninė gydymui įpratusiųjų į įvairius narkotikus. Toje ligoninėje 1946 m. tebuvo tik 20 pacientų jaunesnių kaip 20 metų, dabar gi ligoninės sąrašuose — 205 tokie pacientai jaunesni kaip 20 metų.

Daugiausia pacientų — berniukai, trečdalis — negrų, dauguma iš neturtingų namų. Daugelis vartoja marijuaną, bet didėja vartojimas ir heroino, kurs atgabenamas iš Turkijos ir Irano ir už mažą jo grūdelį reikia mokėti po dolerį ir net iki penkių.

Tuos narkotikus daugelis jaunuolių leidžia sau po oda. Kai organizmas įpranta, — leidžia tiesiai į veną. Narkotikų imamas vis didesnis kiekis, jie ima kaštuoti iki $15 į dieną. Nepilnamečiai pradeda vagiliauti ar net palinkti į prostituciją, kad tik gautų pinigų narkotikams.

Nuo atidarymo ligoninės Lexingtone 1935 m. per ją perėjo 14,000 įpratusių nuodytis įvairiais narkotikais.

Laisvė Ir Socialinis Saugumas

Austrijoje įvyko katalikų socialinė savaitė, kurioje buvo svarstomas klausimas: "Laisvė ir socialinis saugumas". Buvo paskaitos dabarties ūkio, pramonės, darbininkijos klausimais, ryšium su žmogaus laisve ir socialinių reikalų aprūpinimu.

Nauja Britų Filma

Londone pirmą kartą buvo sukama Anglijos katalikų filmų instituto pagaminta filma "Maldinga kelionė į Fatimą".

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

41. DĖLEI ar DĖLIAI?

Šios lytys mūsų ligšiolinėje raštų kalboje buvo nevienodai vartojamos. Nevienodai šios rūšies dariniai yra vartojami ir mūsų gyvojoj žmonių kalboje; pvz. šalia *kolei (koliai)* yra vartojama ir *kolai* (su kietu *l*). Bet ši pastaroji lytis, *kolai*, mūsų bendrinėj kalboj nebuvo vartojama, daugiausia buvo tariama ir rašoma *kolei* ar *koliai*. Bet kadangi šios rūšies lytys yra nekaitomos, be kokio didesnio sąryšio su kitais žodžiais, tai jau nuo seniau jos buvo pradėtos rašyti iš vieno tarimo, t. y. su paprasta pridėtine dalelyte *-ei: kolei, tolei, todėlei, pilei, vėlei* ir kt., visai panašiai, kai *jei, nei, bei* ir kt. Šitokios lytys patartinos ir toliau vartoti bendrinėje kalboje. —*P. S.*

KALBOS DALYKŲ APŽVALGA

1. Bendrinių svetimybių raiyba

Pranas Skardžius, spalio 12 d. "Dirvos" 41 nr. pastebėjęs, kad spaudos kalboje ir kitur galima sutikti bendrinių žodžių, kurių šaknys rašomos svetimais raižmenimis (pvz. *exilis, marxistas, degaulininkas, screeningas, clearingas* ir kt.), toliau sako, kad šitoks rašymas mūsų bendrinei kalbai yra visai netinkamas. Čia turėtų būti laikomasi vienos ir aiškios taisyklės: *visos bendrinės svetimybės rašomos iš garsų paprastais savo turimais raižmenimis.* Todėl rašytina: *egzilis (plg. egzaminas, egzegezė, egzekvijos, egzemplioriius, egzema, egzistencija* ir kt.), *marksistas, marksizmas, degolininkas skryningas, klyringas,* taip pat *klyvlendietis, niujorkietis* ir kt.

2. Kuo pakeisti egzilį, egzilinę?

Pranas Skardžius tame pat "Dirvos" numery nurodo, kuo galima pakeisti svetimus žodžius *egzilį* ir *egzilinę:* lotynų žodžio *exilium* (anglų *exile*, prancūzų *exil, vokiečių Exil)* vietoje mes turime gana gražų ir tinkamą pakaitą *tremtis,* iš kurios gali būti sudarytas būdvardis *tremtinis* "egzilinis" (plg. *kliūtis* ir *kliūtinis* ir kt.). Todėl *egzilinės* vyriausybės vietoje gali būti vartojama ir *tremtinė* (arba: *tremties)* vyriausybė. *S. B.*

DISKUSIJOS DĖL L. KALBOS VADOVO

ATSAKYMAS PR. SKARDŽIUI

Šio dienraščio spalio 28 d. numeryje Pr. Skardžius, spyriuodamasis su M. Gudeliu (žr. "Naujienų" spalio 13 d. num.) dėl savo Vadovo, užkliūva ir mano pavardę.

M. Gudelis savo straipsnyje klausia, kodėl į Vadovo redakeiją nebuvę pakviesti ir kiti mūsų kalbininkai, tarp jų ir aš. Pr. Skardžius į tai atiteigia: "Jeigu M. Gudelis būtų daugiau žinojęs apie vadovo gimtuves ir visų pirma apie A. Salį, tai jis nebūtų taip žiauriai suklupęs nereikiamus klausimus aikštėn keldamas". Ir po iškilmingo "jei taip, tai prašau klausyti" man paskiria ištisą pastraipą užuolankiškų priekaištų.

Kad M. Gudelis apie mane gal nedaug težino, dėl to nesiginčyčiau, nes juk nesame asmeniškai pažįstami. O į kitus Pr. Skardžiaus teigimus atsakau jau nuodaliai.

1. Rodos, žmogiškas daiktas, kad "jau" 1947 m. buvau susirūpinęs emigracija, nes tikrai, turėdamas kvietimą Pensilvanijos universitetan, tų metų sausio mėn. gale išvykau į JAV. Ir dabar nemanau, kad turėjau atsisakyti ano kvietimo ir pasilikti Vokietijoje gaivinti LKD. Mano vieno išvažiavimas draugijos atgaivinimo negalėjo sutrukdyti ir, rodos, nesutrukdė. O Vadovo klausimas, kaip ir pats Skardžius pripažįsta, tada dar nebuvo kilęs.

2. Man jau esant Philadelphijoje Pr. Skardžius ištisus dvejus metus susirašinėjo su dviem mano kolegomis profesoriais, su kuriais universitete kasdien susitinku. Be to, jis, rodos, kartkartėmis yra linksniavęs tuose savo laiškuose ir mano pavardę. Vieno iš tų profesorių adresą pats esu Pr. Skardžiui davęs išvažiuodamas iš Vokietijos. Nors Vadove tarp daugelio angliškų sutrumpinimų ir nėra to mažyčio c/o, bet argi jau tai būtų sukliudę norint mane pasiekti. Dar smulkmena. Mano žmona 1947 m. pavasarį pasikeitė laiškais su p. Skardžiuviene. Ji į savo laišką atsakymą gavo. Vadinasi, adresas buvo geras. Kodėl Pr. Skardžius iš savo žmonos, prireikus, negalėtų sužinoti mano adreso, nesiimčiau čia spręsti.

3. Pagaliau Pr. Skardžius sakosi "pastovų" mano adresą "sužinojęs tik prieš kelias dienas, gavęs paskutinį Aatseel'o biuletenį. Bet ir čia esu tikras, kad tas "sužinojimas" tereiškia paprastą nereikalingo adreso matymą. Tokių atradimų, žinoma, galėtų padaryti ir daugiau, pvz. kad ir pavartęs MLA ir SLA narių sąrašus.

Vadinasi, Pr. Skardžiui nebuvo reikalo manęs "rasti", o aš vėl nesu pratęs su savo trigrašiu pats pirštis.

Tokio atsakymo pakaktų anot priežodžio: duotas duotam. Bet tesie man leista padaryti ir porą bendresnių pastabų kalbamuoju reikalu. Jau M. Gudelis teisingai pastebėjo, kad "kalbininkų pas mus nedaug, ant pirštų juos galėtume suskaičiuoti". Ir tikrai, nepriklausomoje Lietuvoje, ypač nuo 1930 m., siūlant bet kokias rašybos reformas, tie keli kalbininkai paprastai savo tarpe susitardavo. Ir nieko čia nepadaryta ne dėl kalbininkų nesutarimo, bet dėl mūsų visuomenės rašybinio konservatyvumo, atskirų rašto žmonių radikalumo ir, svarbiausia, oficialinių įstaigų neryžtingumo. Aš pats su Pr. Skardžiumi esu dirbęs visose rašybos komisijose, kiek tik jų yra buvę, išskyrus vieną žiugždinę 1940 m. vasarą. Dirbo tose komisijose ir kiti kalbininkai, kiek jų turime specialistų, kartu su praktikais. Bet šį kartą, leidžiant Vadovą ir keičiant rašybą, visų kalbininkų talkos atsisakyta. Bendradarbius Pr. Skardžius pasirinko savo nuožiūra, bet ir tuodu teturėjo tik patariamąjį balsą. Vadovo prakalboje jis aiškiai pasisako: "Šitam mūsų bendradarbiavimui pažymėti trise pasirašome ir Vadovo autoriais, nors didžiausia kompetencinė atsakomybė tenka tik man vienam". Vadinasi, praktiškai sprendėjas buvo vienas žmogus. Bet bendrinės kalbos vartosenos dalyke vieno kalbininko esminė nuomonė negali būti nei lemiama nei privaloma. O kadangi Vadovą išleido Tremtinių Bendruomenės ir jis teikiamas visuomenei *vadovautis*, tai savaime suprantama, kad čia reikėjo talkos tikrąja to žodžio prasme. Juk Vadovą ruošiant, be M. Gudelio paminėto P. Joniko, Vokietijoje tebegyveno ir L. Dambriūnas, — abu Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojai. Pasitelkus jau ir tuodu kalbininkus. Vadovas, be abejo, būtų išėjęs lygesnis ir vadoviškesnis, būtų buvę ir visų jo naujybių, kurios dabar tėra, pasakyčiau, skardybės. Esu tikras, kad ir nedidelis kalbininkų būrelis visgi būtų buvęs pakankamai atsargus ir su bet kokiu rašybos keitimu.

Antra, šiaip ar taip, mes šiandien turime jau nusistovėjusią bendrinę kalbą, rašomąją ir šnekamąją, su aiškiomis, visuotinai įsigalėjusiomis tarties, žodyno, kaitybos ir sintaksės normomis. Visi, tiek okupuotoje Tėvynėje, tiek užsienyje, rašome ta pačia rašyba, nors gal ir netobula. Todėl keičiant turimus rašybinius ir kalbinius įpročius reikia ypatingo apdairumo ir atsargumo. O dabar, net Vadovui iš spaudos neišėjus išeiti, jau kilo nebuvėlio *milijono* byla, kur rašomi sieksniniai straipsniai. Sakau nebuvėlio, nes visiems iki šiol pakako įprastinio *milijono*, kaip ir *zakristijono*, kurį Vadovas taip pat nuvienodino į *zakristioną*.

Kritika dar nepasisakė dėl šio svarbaus ir reikalingo leidinio gerųjų ir silpnųjų pusių. M. Gudelio straipsnis tėra tik eilinio rašto žmogaus, spaudos darbininko balsas. Bet ir jis jau iškėlė kai kurių neabejotinų Vadovo trūkumų. O apskritai kokį vaidmenį šis pirmas Vadovas suvaidins mūsų bendrinės kalbos raidoje, paaiškės, žinoma, tik daug vėliau. *A. Salys*

Kultūrinis Bendradarbiavimas Su Brazilija

JAV-bės pasirašė kultūrinio bendradarbiavimo sutartį su Brazilija. Numatoma keistis studentais, profesoriais, menininkais, parodomis ir kitais kultūriniais veiksniais.

Atominė Jėga Pramonėje

Atominės energijos biuletenyje tilpo Ph. Sporn straipsnis, kuriame rašoma, kad dar gali praeiti 15 ir 20 metų iki atominė energija bus plačiau pradėta vartoti pramonės reikalams.

Studija Apie Žmogų

Penkiolika metų dirbęs Vincentas Smith, Notre Dame universiteto profesorius, parašė knygą "Idea Men of Today". Autorius — gilaus išsilavinimo, studijavęs Friburgo, Harvardo ir kituose universitetuose.

Reikalauja Tikybos Pamokų

Net 70 proc. Vengrijos tėvų įteikė prašymus įvairių institutų ir valstybinių mokyklų vadovybėms, kad jų vaikams būtų dėstoma religija, remiantis dar iki šiol neatšauktu įstatymu. Tokie prašymai politinių stebėtojų yra laikomi labai drąsiu žygiu, turint prieš akis sekimą ir persekiojimą iš valdžios pusės visų tų, kurie išdrįstų skelbtis esą religingi ir katalikai.

700 Milijonų Laidotuvėms

Apskaičiuojama, kad JAV-se laidotuvėms kasmet išleidžiama $700,000,000, taigi daugiau, negu ligoninėms ($513,000,000). J. A. V-se yra 25,000 laidotuvių direktorių, 520 karstų fabrikų, apie 40,000 kapinių ir apie 24 kolegijos, kurios ruošia laidotuvėms patarnaujantį personalą.

Vabalas Nužudė Gyvatę

Entomologas Dr. T. Hutchins stebėjo ir nufotografavo, kaip iš prūdo išropojo trijų colių vabalas, savo replėmis suspaudė aštuonių colių gyvatę ir pakartotinai įleisdamas į ją savo nuodus gyvatę užmušė.

Britų muziejus gavo svarbų

Paieškojimai

PAIEŠKAU:

1. mano sesers Marės Bužiūtės dukters Aleksandro, po vyru Zuikienės, kuri yra atvykusi į Ameriką 1912 ar 1913 m.
2. Cilės Andriuškevičiūtės dukt. Juozo ir
3. Rožės Stanioniūtės, dukt. Osipo.

Visi paieškomi yra kilę iš Kalesnykų km., Gmino valsč., Alytaus apskrities.

Be to gal būt žinantieji apie šiuos paieškojimus asmenys, prašau man pranešti, už ką būsiu labai dėkingas.

Paieško Viktorija Bužiūtė (Večkys), duk. Aleksandro, kilusi iš Kalesnykų km., Simno valsč., Alytaus apskr., dabar gyvena Canadoje.

Viktorija Bužiūtė (Večkys)
[illegible]945 Dundas W.
Toronto—Ontario
Canada

TUCK POINTING
BRICK WORK • CHIMNEY REPAIR • CORNICE REMOVAL
STEAM CLEANING
Free Estimates Cheerfully Given
TAYLOR & NOBLE CONTRACTORS
CITY WIDE SERVICE
SAginaw 1-2940

ATTENTION PROPERTY OWNERS and CONTRACTORS
ELECTRIC CO.
CONTRACTORS
YARBROUGH
Electrical FIXTURES
Lighting and Wiring Systems
24 Hour Service
FREE ESTIMATES
Complete Repairs
WESTINGHOUSE
LIGHTS and FIXTURES
6910 ROOSEVELT ROAD
Telephone EUclid 3-3365
Night Phone STanley 8-1107
OAK PARK, ILL.

AVONDALE CAFE
HALL & BAR
AVAILABLE for:
• WEDDINGS
• PARTIES
• ANNIVERSARIES
• MEETINGS, etc.
3159 N. KEDZIE AVE.
JUniper 8-9555

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel.: PUllman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Tel.: Ofiso OL.2-3652, rez. YA.7-8283
DR. STASYS BUDRYS
IR
DR. MILDA BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5946 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.
VAL. 2--5 ir 6--8, šeštad. 2--4 p.p

Tel.: Ofiso WA.8-3060, Rez.CO.4-1167
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus Šeštad. ir Sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v. v. Šeštad. priima tik pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel.: Ofiso YA.7-5557 Rez.RE.7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. ik 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel.: Ofiso YA.7-0554 Rez. MI.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v. Sekmad nuo 10 iki 12 v. dieną

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv., 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Illinois
Tel. Summit 1580
VAL.: pirm. antr. ir ketv. 2—5 v. v. Trečiad., penkt., ir šeštad. 2—8 v. v.

DR. P. ATKOČIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: Antrad. Ketvirtad. ir Penktad. nuo 10—12 ryte; 2—6, 7—9 vak.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: Pirmad. Treč ir Šešt. 3—8 p.p.

Tel.: Ofiso PR. 6-3838, rez. VI. 7-2421
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: Kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. Šeštad. nuo 2—4 popiet. Trečiad. ir Sekmad. uždaryta

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHISICIAN and SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso YA.7-1166. rez. DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West. 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL.: 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien.; Šeštad. 1—4 popiet.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez. HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: Trečiad. ir Šeštad. pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare

Skaitykite "Draugą".

Tel. Ofiso HE.4-2123, rez. CO.4-8364
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
Val. Kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 vak. Šeštadieniais 2-4 p. p. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta

Tel.: Ofiso PR.6-6446 Rez. HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2 iki 4 pop.; 7 iki 8 vak. ir Trečiad. ir Sekmad. pagal sutartį.

Tel. Ofiso GR.6-1321 Rez. VI.6-3900
Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5452 South Kedzie Ave.
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 v. Treč. — pagal susitarimą.

Ofiso telefonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiad. ir Sekmad. tik susitarus.

Tel.: ofiso GRovehill 6-4020
rezid. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v. p.p. ir 7—9 vak. Trečiad. ir Šeštad. pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave., Chicago
VAL. Nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir Sekmad. tik pagal sutartį.
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsilieps virš minėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso CA.6-0257, rez. PR.6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. ryto iki 3 p.p.; 5—9 v. vak.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez. RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet. ir 7—8 v. vak. Trečiad. ir Sekmad. ofisas uždarytas Šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet
Residencija 3241 W. 66TH PLACE

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7773

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v/v. iki 9 v. vak. Šešt. nuo 10 v.ryt. iki 6 v. v. išskyrus treč.
Šaukite — YArds 7-7381

DR. VAITUSH, Opt.
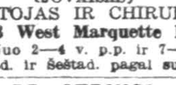
(LIETUVIS)
Mano 30 metų praktikavimas yra jums garantija
Patenkvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. specialė atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
KREIVOS AKYS ATITAISOMOS
VAŽIUOJU Į NAMUS
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigesnės kaip pirma
4712 South Ashland Avenue
YArds 7-1373
VAL.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 vak. Šeštad. iki 6 v.v. Sekmad. pagal susitarimą. Trečiad. ofisas uždarytas.

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: Pirmad., Antrad. Ketvirtad., Penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. Trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 So. Halsted Street
Kampas 34th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10—12. Šeštad. 10—4 p.p.

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

Nauji Savininkai Perėmė
BALTIC INN
Bridgeporte plačiai visiems lietuviams žinoma puošniausiai įrengta taverna, kuri randasi prie
3129 SO. HALSTED STREET
Nuoširdžiai kviečiame visus atsilankyti ir susipažinti su mumis. J. ir D. YLAI.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Dirba?

Inkstai prašalina iš organizmo rugštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga materija lieka kūne ir jūsų kraujuje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei nakčia dažnai turit keltis, jei galva svaigsta, nugara skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakiai patinę, vartokit
MEDIKALIŠKŲ ŽOLIŲ ARBATĄ SANITAS NO 101
Kaina $1.10 su persiuntimu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu.
Rašykite ir pinigus prisiųskite.
SANITAS HERBS
1125 Milwaukee Ave. Chicago 22, Ill.

★ AUTOMOBILIŲ PIRKĖJŲ DĖMESIUI!! ★
DIDELIS IŠPARDAVIMAS MAŽAI VARTOTŲ KARŲ

Chevrolet, Plymouth, Dodge, Buick, Chrysler, Ford, Nash
DAUG ŽEMESNĖMIS KAINOMIS KAIP KITUR. LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS.

Balzekas Motor Sales, Inc.
"U WILL LIKE US"
4030 ARCHER AVENUE Telefonas: VIrginia 7-1515
NAUJĄ CHRYSLER'Į AR PLYMOUTH'Į TUOJAU PRISTATOM

PRISIDEKITE PRIE SAVO DRAUGŲ IR KAIMYNŲ
MŪSŲ VIENERIŲ METŲ SUKAKTUVIŲ
Šventei — Penkt. — Šeštad. — Sekmad. Lapkr. 3-4-5
KELLY'S TAVERN
CALVIN and EMILY CIENKUS, Props.
2601 WEST 21st STREET
● Muzika ir Pramogos

SUTAUPYKITE 15% ANT MAISTO DABAR
Pripildykite jūsų šaldytuvą (home freezer) ir Locker su Skania SWIFT PREMIUM BRANDS jautiena, aviena, kiauliena, paukštiena ir šaldytu maistu ir daržovėmis
Mes duosime jums "locker" (spinta) patalpinimui jūsų perviršius, 60 dienų nemokamai!
Išsinuomokite Locker nuo mūsų ilgam laikui.
Mes siūlome 10% nuolaidos ant visų šaldytų vaisių ir daržovių kuomet pirksite JAUČIO, ketvirtadalį ar pusę.
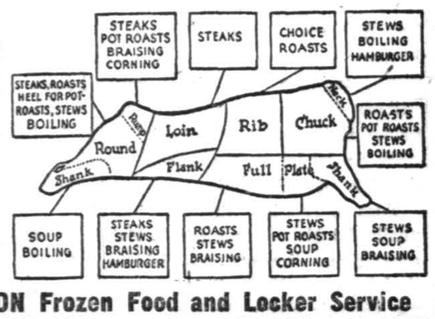

PAUL PETERSON Frozen Food and Locker Service
1517 ELLENWOOD ST., Des Plaines Telef. VAnderbilt 4-4922

TAUPYKITE PAS MUS DĖL ATEITIES!
PASIDĖKITE SAVO TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
KUR — kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki $10,000 by an agency of the United States Government.
KUR — visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.
KUR — pinigai kiekvienam taupytojui buvo ir yra išmokama ant pareikalavimo.
KUR — patarnavimas visuose finansiniuose reikaluose yra teisingas ir mandagus.
TURTAS VIRŠ $5,000,000.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6234 SO WESTERN AVE Tel. — GRovehill 6-7575 J. PAKEL, President.

ŽVEJAI — Bagdonas

ANT MICHIGANO EŽERO

JUOZAS GERMANAS

Graži, saulėta sekmadienio popietė. Ant Michigano ežero, ties Granto parku, apie dvi mylias nuo kranto, supasi nedidelis laivelis, o tame laivelyje rymo keturios žmogystos, keturi neišskiriami draugai.

—Graži šiandie diena, — prabyla nedidukė tamsiaplaukė Gražina, iš veido labai panaši į kino žvaigždę Yvonne de Carlo.

— Kaip čia puiku! Tik pažiūrėkit, kaip gražiai atrodo dangoraižiai, lengvam rūke paskendę, tartum pasakoje. Vaikystėje neretai tokius vaizdus sapne regėdavau...

— Well, bet šis vaizdas yra niekai prieš Venecijos vaizdą,— užginčija josios brolis Jonas, augalotas ir petingas vyras. — Mačiau ją, būdamas armijoj, paskutinio karo metu. Tikras stebuklas! Jeigu dar kada nors teks būti Europoje, būtinai dar kartą aplankysiu tą jūroje plaukiojantį gondolų miestą.

— Bet ir už Veneciją yra gražesnis Rio de Janeiro miestas Brazilijoje. — įsikiša greta Gražinos sėdįs Pranas, laibas ir aukštas vyras, taip pat antrojo karo veteranas. — Tikrai jis yra gražiausias miestas pasaulyje. Mačiau visus didesniuosius Amerikos miestus, mačiau Paryžių ir Romą. Veneciją ir Neapolį, apie kurį sakoma "Pažvelk ir mirk!", buvau nusidangines net į Indiją, jogų ir paslapčių šalį, bet tokio grožio, kaip Rio de Janero, nesu dar matęs.

— Na, o ką tu pasakysi, Joe? — kreipiasi Gražina į vidutinio ūgio Juozą, buvusį tremtinį, atvykusį į Ameriką prieš metus laiko.

— Hm... Ką čia daug besakysi... Aš nesu tiek daug svieto matęs. Pirmojo karo metu, dar mažas būdamas, mačiau Kaukazą ir Krymą. Buvo ko pasižiūrėti... Vėliau — Ispaniją, potom — Vokietiją. Tai viskas. Bet... bet, gal būt (bent man kaip atrodo), už visa tai, ką esu kada nors matęs, meiliausias yra Nemunas ties Nemunaičiu, Alytum, Birštonu ir Baltijos pajūris ties Palanga, kur senovėje barzdotasis Kęstutis sutiko gražuolę Birutę...

— Gaila, — taria Jonas, — nesu matęs nei Nemuno nei Baltijos, bet jau netoli tas laikas, kada mes įvykdysim intvaziją tiesiog į Lietuvą. Sudorojom japoną ir vokietį, sutvarkysim ir tą driskių ruskį. Tada vėl galėsime laisvai važinėti į Lietuvą.

—Sure, brol, sure, — gyvai pritaria Pranas.

— Tada ir aš nors kartą nuvažiuosiu į Lietuvą, — džiaugiasi Gražina, kuri taip pat dar nebuvo mačiusi Lietuvos.

— Sure, sure. Bet aš pirmiau už tave ten nuvyksiu, — erzina ją Pranas. — Aš su parašiutu ten iššoksiu. Tai bus baimės ruskiui, kai jį iš užpakalio griebsim. Nežinos, nei kaip čia atsitiko, nei kur bėgti.

Valandėlę visi tyli ir rūko. Tylą pertraukia Gražina:

— Esu labai laiminga, kad šiandieną išsirengėm į ežerą. Čia taip malonu ir gražu! Norisi svajoti... Sakykite, kas iš viso pasaulyje yra gražiausia?

— Mano nuomone, visų gražiausias dalykas pasaulyje yra muzika, — aiškina Jonas. — Ja galima išreikšti net tai, ko žmogus net ir gražiausiais žodžiais negalėtų atvaizduoti, kas dedasi jo sieloj ar jį supančioj aplinkumoj. Būdamas mažas, stengdavausi atspėti, kokia yra Dangaus kalba. Man atrodė, kad Danguje kalbama lotyniškai. Dabar manau, kad Dangaus kalba yra muzika, o pats Dangus yra ne kas kita, kaip amžinoji ir tobuliausioji harmonija, kurioje nežinomi nė mažiausieji disonansai...

— O man, broleli, atrodo, jog gražiausias dalykas pasaulyje yra poezija, — užginčija Gražina. — Muziką čia nevisi supranta. Kiek kartų skaičiau Maironį ar Adomą Mickevičių, tiek kartų jaučiau didžiausią malonumą. O psalmės! Kiek ten grožio ir gyvenimo tikrovės! Kiekvieną kartą, skaitydama psalmes, stebiuosi, kaip Dovydas ir kiti prieš kelis tūkstančius metų galėjo tokius dalykus sukurti. Prieš tūkstančius metų, kada nebuvo jokių poezijos pavyzdžių!... Tikrai jie buvo ne tik pranašai, bet ir poetai Dievo malone.

— Esmi sužavėtas Jono ir tavo, Grace, rimtumu, — prabyla Pranas, — bet man atrodo (ir, manau, Juozas man pritars), kad visų gražiausias dalykas žemėje yra meilė. Ar netiesa, Joe?

— Gal būt, — atsako susimąstęs ir į tolį žiūrėdamas Juozas, — bet apie kurią meilę tu galvoji?

— Na tai, žinoma, kada jauni žmonės įsimyli...

—Cha, cha, cha!... — visi nusikvatoja, išskyrus Juozą.

— Ko tyli, Juozuk? — klausia Gražina, šelmiškai į Juozą pasižiūrėjusi. — Gal jau įsimylėjai?

— Man atrodo, — tyliai pradeda Juozas, — kad už vis gražiausias dalykas pasaulyje yra motinos meilė savo vaikui. Neveltui dainius šaukia:

"O už viską, už viską gražiausiai
Aukštam kalne prie kapo gilaus
Apraudoja senoji motutė
Mirtį savo brangiausio sūnaus.
Tada paukščiai ir vėjai nutyla,
Išsigandę jos skundo gailaus,
Kurs nuo žemės į viršų pakyla
Iki skliautų beribio dangaus..."

— O štai mano motina... — susijaudinęs nori pasakoti Juozas, bet tuojau jo balsas nutrūksta. Visi tyli. Tik neramios Michigano bangos plakasi į laivelio šonus ir ore krykštauja grakščiosios žuvėdros...

— Kalbėk, Juozuk, kalbėk — tyliai ir šiltai prašo Gražina.

— Bijau, kad negalėsiu sklandžiai kalbėti. Bet jeigu jums įdomu, galiu paskaityti iš savo dienoraščio.

— Tai paskaityk, būtinai paskaityk.

— Gerai.

Čia Juozas išsitraukia iš kišenės nemažo formato užrašų knygutę, pataiso balsą ir pradeda:

"Tu Mano Motina

"Kai Dievo buvo skirta man ateiti į pasaulį, Tu mane savo įsčioje nešiojai ir iškentėjai daugelį skausmų. O kai aš atėjau žemėn, dar visai mažas ir silpnas, išdykęs ir neprotingas, Tu daug naktų nemiegojai, kad tik aš neverkščiau, o vėliau visą gyvenimą, kaip Angelas Sargas, mane lydėjai, retkarčiais džiaugdamasi, kai aš buvau geras, bet dar dažniau liūdėdama ir verkdama, kaip šv. Monika, kai paslysdavo mano koja slidžiame šio gyvenimo kely...

Ir nors aš būdavau kartais labai nedėkingas Tau ir žmonėms, nedėkingas taip, kad mane visi apleido ir tolinosi nuo manęs, kaip nuo raupsuotojo, Tu viena manęs neišsižadėjai, nuo manęs nepasitraukei ir viską man dovanojai, nes Tu mano Motina...

Ir jeigu aš nusikalsčiau taip, kad mane geležiniais pančiais surakintų ir visas pasaulis mane pasmerktų, aš žinau, Tu viena manęs neišsižadėtum ir nesigėdintum prisipažinti, kad aš Tavo sūnus; Tu, kaip Marija, kuri lydėjo savo Sūnų į Kalvarijos kalną, visą laiką eitum paskui mane ir maldautum man atleidimo. Dar daugiau — Tu, žinau, mielai sutiktum pati už mane numirti, kad tik aš likčiau gyvas.

Ir nors Tu pasilikai toli, toli už okeano, kenčiančioje tėvynėje, aš žinau, kad Tu mane ir dabar dar myli, nes Tu mano Motina...

Ir nors jau daug baisių metų praslinko nuo tos valandos, kai mudu išsiskyrėva, ir nors Tu apie mane iki šiol neturi jokios žinios, aš gerai žinau, kad Tu manęs vistiek dar lauki ir tikiesi, kad aš kada nors dar sugrįšiu, nes Tu mano Motina...

O kai juoda naktis tamsiu paslaptingu šydu apgaubia išvargusią žemę ir kai neramus vėjelis nakties glūdumoj paklabena seno lango stiklus, Tu tuojau išgirsti, keliesi ir su smarkiai plakančia širdimi eini pasižiūrėti pro langelį, ar kartais ne aš sugrįžau iš tolimos šalies, o pamačiusi, kad manęs vis dar nėra, Tu, ilgesio ir gailesčio smaugiama, parkrinti prieš Dievo Motinos paveikslą ir su ašaromis akyse maldauji man palaimos ir sulaukti sugrįžimo dienos...

Aš žinau, Tu klausinėji iš vakarų šalies keliaujantį vėją, padangėmis slenkančius debesis ir pavasarį parskrendančius paukščius, ar jie manęs nematė, ir, negavusi atsakymo, Tu vėl gailiai pravirksti...

O iš rytų plaukiančius debesis, nerūpestingąjį vėjelį ir rudenį išskrendančius paukščius Tu maldauji, kad jie nunešty ir perduotų man Tavo sveikinimus ir linkėjimus, jei aš gyvas, arba kad Tavo vardu palaistytų mano kapą ir gražiai man pašvilpautų ir pačiulbėtų, jei aš jau miręs...

O! Mama! Aš visuomet girdžiu Tavo balsą iš rytų skrendančio vėjo švilpime ir jaučiu Tavo linkėjimus ir Tavo skundą savo sunkia dalia, nes Tu mano Motina...

Ir nors man čia labai gera, nes ši šalis labai didelė ir turtinga, kur namai debesis remia, kur duona, kaip sniegas, balta, kur pieno jūros liūliuoja, o medus upėmis teka, kur žmonės nė žingsnio pėsti nežengia, o tik minkštais automobiliais laksto, tačiau dažnai man čia nemiela būti, neretai skaniausias kąsnis man gerklėj sustoja, nes čia nėr Tavęs, nes aš noriu pas Tave, Mama...

O jūs laisvūnai debesys ir vėjai, kuriems nežinomos jokios kliūtys ir kuriems niekis yra geležinės uždangos! nuneškit į tėvynę mano sveikinimus ir linkėjimus mano senajai Močiutei ir pasakykit jai, kad aš gyvas ir sveikas, kad esu laisvoje Vašingtono žemėje, kur man gerai klojasi, ir kad ji dar sulauks išvadavimo dienos ir kad dar išvys savo sūnų, kurs pirmutiniu laivu ar paukščių keliais sugrįš pas ją, į tarp miškų paskendusią savo tėviškę, kur įvyks tuomet didžiausia mūsų gyvenimo šventė..."

Kai Juozas baigė skaityti, Gražina šluostėsi ašaras, Jonas, užsidengęs rankomis veidą, pasilenkęs tylėjo, o Pranas, žiūrėdamas į tolį, giliai atsiduso.

Saulutė buvo jau žemai. Iš pietryčių kilo tamsus debesis, dusliais, bet galingais griaustiniais grūmodamas. Pradėjo kilti ežero bangos...

— Na, vyručiai, laikas namo, — kaip iš gilaus miego pabudęs, pareiškė Jonas.

Ir laivelis pajudėjo prieplaukos link...

CLARA'S
RANCH HOUSE
Kepta Jautiena, Chops,
Kepta Vištiena ir Kiti Skanūs Pietūs.
Kepti Ešeriukai Penktad.
Val. Kasdien: 4:00 popiet iki 9 vak.
Uždaryta Pirmadieniais
Sekmad. ir Šventėmis Val.:
12 vidud. iki 8 vak.
Maloni Atmosfera ir Patogumai
Privatiems Baliams, Vestuvėms
ir Bankietams
TELEFONAS
CROWN POINT 8055-Y-3
2½ myl. į šiaurę nuo Court House
4 myl. į Rytus nuo U. S. 41
Prie U. S. Kelio 8-Crown Point, Ind.
Clara Fathke, Sav. ir Mgr.

PONIOS!
JŪSŲ PATOGUMUI
DIDELI NUMERIAI
(SIZES)
Iki 54 ir ½-iniai numeriai
Jaunatviškų fasonų suknelės,
Paltai ir baltiniai
PAKEITIMAI NEMOKAMAI
GRACE STYLE SHOP
127 BROADWAY
Melrose Park 1850

PATAUPYKITE JŪSŲ
MĖSOS SĄSKAITON
Valgykite U.S. valdžios patikrintą
arkliieną. Be kaulų—Be liekanų.
Prilygsta geriausiu mėsų kokybei.
Tikras maltas steikas .... 31c lb.
Gabalinis steikas — ribotas
pasiūlymas ..... 33c lb.
"Pot Roast ..... 33c lb.
Šveicariškas steikas .... 39c lb.
Nemokamas ir greitas pristatymas
DORCHESTER 3-3189
HERMAN'S HORSE
MEAT MARKET
5716 S. WENTWORTH AVE.

TELEVIZIJOS APARATŲ
SAVININKAI,
PATYRIMAS APSIMOKA!
T. V. Instituto pripažinti
specialistai
APTARNAUJA—TAISO
Greitas patarnavimas, žemos
kainos, su garantija
WA. 5-4959
Morgan R.T.A. 946 W. 59th St.

Marija viską gali pas Dievą!
Jei spaudžia vargas,
graužia rūpestis,
sielojiesi Lietuvos ir
žmonijos nelaime, tai
kreipkis į Mariją.
Nekalto Prasidėjimo Vienuolyne, Putnam, Conn.
laikoma Novena į
Nekaltai Pradėtąją Mariją
Novena prasideda lapkričio 29 dieną ir
baigiasi gruodžio 7 dieną.
Norėdami įsijungti į šią Novenų, siųskite
savo intencijas šiuo adresu:
Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2, Putnam, Conn.
Novenos dalyviais tampa visi, kurie atsiunčia savo intencijas, ir jei gali, nors maža auka paremia šią Jauniausią Lietuvaičių Kongregaciją Amerikoje.

NELAUKITE—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies, namus, aldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters'
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUBMERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY

CHICK-CHICK POULTRY FARM
Sventėms užsisakykite Paukštieną anksti
• 952 W. 63RD ST.
Tel. WAlbrook 5-3317
prie Morgan St.
Šviežiai piauta
Supjaustyta
Išdarinėta
Paukštiena
KEPIMUI VIŠČIUKAI
Krūtinės sv. 76c
Kepimui Sparnai sv. 45c
Šlaunelės sv. 48c
KALAKUTAI
Ketvirtimis ar pusėmis 59c
Nugaros su kaklais 3 sv. 50c
KRALIKAI
paruošti ir išdarinėti sv. 49c
ANTYS
Geriausios Sveikiausios Veislės sv. 79c
ypatingai specialiai paruošti ir išdarinėti VIŠČIUKAI KEPIMUI
Sveria 20 unc. kiekvienas 78c

Kalėdų dovanoms duokite religiškus dalykus, maldaknyges ir t. t.
Apžiūrėkite mūsų didelį pasirinkimą
Pasinaudokite mūsų lay-a-way planu. Už mažą įmokėjimą palaikysime jums bet kokią dovanėlę iki Kalėdų
ST. JOSEPH RELIGIUOS GOODS CO.
2939 N. Southport Ave. Tel. LIncoln 9-2134

TAIP... JŪSŲ SENA MAŠINA IR TIK $2.00 Į SAVAITĘ

NUPERKA NUOSTABIĄ NAUJĄ SIUVAMĄ MAŠINĄ, KURI...
"PADARO EKSPERTUS IŠ PRADEDANČIŲJŲ"
Visi modeliai kokių jūs norite ir kurie yra reikalingi už pusę kainos, kurią, kad jūs tikėjotės mokėti. Pagaminta Amerikoje.
Žymios Vertės nuo $84.95
Domestic SEWMACHINES
Guaranteed by Good Housekeeping
1. Atskaitome gerą kainą už jūsų seną mašiną.
2. Nemokamai—Knyga—kaip siūti uždangas ir užuolaidas ir Kalėdoms knyga, kaip pasigaminti dovanų.
3. Visiškai nauja mašina.
4. Pilno didumo (Full size Head)
ROOSEVELT FUNITURE CO., Inc,
2310 W. Roosevelt Rd. Lietuvių Krautuvė
Tel. SEeley 3-4711

SKELBIAMAS
Pacific Sea Food & Poultry Co.
ATIDARYMAS
Žuvies ir paukštienos speciali tai;
Šviežia kasdien iš ežerų ir ūkių.
Mielai parduodame urmu ir detaliai.

Pacific Sea Food & Poultry Co.
6935 SO HALSTED ST.
3 TUZINAI KIAUŠINIŲ $1.05

PRANEŠAME APIE
OKA'S COTTAGE ATIDARYMĄ
PIETŲS, VAKARIENĘ, PRIVATŪS KAMBARIAI POBŪVIAMS
"Mūsų maistas — kaip motutės, daug geresnis, negu kitų!"
Skambinkite Harvey 5123 3408 W. 159th St.
Prie 6-to kelio, tik 3 blokai į vakarus nuo Kedzie
Mr. ir Mrs. Ambrogas, savininkai

JUDD'S PIRMIAU BUVO OWL KLUBAS
7843 Cottage Grove Avenue
PUIKIAUSIA VALGYKLA
Gaunami Steaks — Chops — Vištiena — Žuvis
Varlių kojytės — Lobsteriai — Šonkauliai
Ar esate kada mėginę?
JUDD'S SALAD BAR?
Atdara kasdien 5 v. vak. iki 4 ar 5 ryto
Atdara Sekmad. nuo 3 val. popiet.
ORU VĖDINTA TEL. RADCLIFFE 3-9845
Šeimininkas JUDD KNIGHT Buvęs Cook's Savininkas Rest 63-čia ir Harper

Murphy Rug & Dry Cleaning Co.
Siuvami vyriški ir moteriški kostiumai ir paltai pritaikyti pagal individualų užsakymą už prieinamą kainą.
KAILIŲ PERTAISYMAI IR VALYMAS
Cheminis (dry) valymas — prieinamos kainos.
Nemokamas daiktų paėmimas ir pristatymas
Specialistai siuvėjai visokiausių rūbų pataisymams
7200 S. Wentworth St. Triangle 4-4562

NOVELĖ PAGAL STALINO SKONĮ

Lietuvos TSR tarybinių rašytojų sąjungos organas "Pergalė" Nr. 4 (1950) atspausdino visiems gerai pažįstamo Jono Marcinkevičiaus novelę "Audronė Normantaitė". Šioje novelėje Marcinkevičius turėjo pavaizduoti jaunos atkaklios komunistės mokytojos darbą Žvironų miestelyje, jos turėtus sunkumus kovojant su dvasiškijos ir buv. "buožių" neigiama įtaka į jaunimo auklėjimą. Jaunajai mokytojai pavyksta į savo pusę palenkti dvi mergaites, kurios išduoda tikybą slaptai dėsčiusį kleboną. Kratos metu pas kleboną yra "randama" ginklų atsarga ir partizanų slėptuvė, kurioje kautynių metu žūsta "žymus plėšikas Žaliasis Velnias". Klebonas sušaudomas, mokytoja ir mergaitės — didvyrės. (Jei tai būtų tikrovė — visom trim Lenini ordinas garantuotas).

Ko Maskva iš Lietuvos rašytojo reikalauja, matysime iš sekančios minėtos novelės citatos.

"...Prieinu prie Stalino portreto, nusikabinu jį, pasidedu ant stalo ir, parėmusi galvą, rymau — žiūriu į jį susikaupusi. Kaip man pasielgti? O vado veidas kaip visuomet ramus, akys šviesios, žiūri į tolius. Rodos, kad jo žvilgsnis ir iš mano kambarėlio aprėpia visą žemės rutulį. Nežinau, kaip aš šią valandą atrodyčiau, jeigu kas nors iš pašalies pažvelgtų į mano veidą. Bet aš kiekvienu savo nervu, kiekvienu kraujo lašeliu jaučiu, kad šią akimirką man neegzistuoja niekas kitas pasaulyj, kaip tik šitas brangus ir mylimas veidas.

"Kaip man pasielgti?

"Tarybų valdžia tvirta ranka susidoroja su liaudies priešais...

"Tai Tavo, drauge Stalinai, žodžiai. Aš jais šventai tikiu. Ir aš dabar žinau, kaip pasielgti." (p. 52).

TIK TIEK

Senutė atnešė į paštą siuntinį, kuriame buvo įpakavusi Evangeliją. Pašto valdininkas apžiūrėjo tampriai aprištą pakietą, pakratė jį ir paklausė:

— Ar čia nieko nėra įdėta, ką galima būtų sulaužyti?

— O, nieko... Tik 10 Dievo Įsakymų, — buvo kuklus atsakymas.

KŪDIKIO IŠVADA

Šeptynių metų Marytė stebėjo motiną, kuri tepėsi veidą kremu.

— Kam tu tai darai, mama?

— Tam, kad atrodyčiau gražesnė.

Kada kremas su nosinės pagalba buvo nušluostytas, Marytė nusiminusi paklausė:

— Ar nepadeda, mamyt?

FILMŲ PROGRESAS

Du bičiuliai, tik ką išėję iš kino teatro, dalinasi įspūdžiais. Jų bendra išvada — filma buvusi niekam tikusi.

— Iš tikrųjų, stebėtiną pažangą padarė filmos, — tarė pirmasis.

— Kaip tai? — nustebo antrasis.

— Nagi, pirmiau turėjome nebylias filmas, paskui atėjo garsinės, o šitoji, štai, net smirdanti...

GERAS DARBELIS

Trys skautukai skilties sueigoje pasisakė skiltininkui atlikę savo šios dienos gerą darbelį.

— Na, ką gi jūs padarėte? — paklausė skiltininkas.

— Mes padėjome vienai senutei pereiti per gatvę! — choru atsakė trejetukas.

— Argi jūs visi trys turėjote jai padėti? — suabejojo skiltininkas.

— Taip, turėjom, — sutartinai atsakė skautai.

Mažiausias dar pridėjo:

— Kad tu būtum matęs kaip ji spyrėsi, rėkdama, kad nenorinti pereiti!

NEBUS MOKYKLOJE

Balsas telefone: Jonukas Petraitis šiandien nebus mokykloje.

Mokytojas: O kas čia kalba?

ATSIPRAŠYMO NEUŽTEKTŲ

Goeringas lydėjo Fuehrerį vienos kelionės metu į Romą. Dignitoriais ir kariuomene perpildytoje platformoje stambusis maršalas neatsargiai pastūmė aristokratiškos išvaizdos italą, kuris atsigrįžęs išdidžiai pareikalavo atsiprašyti.

Jei sostai dreba, tai todėl, kad spauda juos puola. Jei ministerių kabinetai griūva, tai todėl, kad spauda išplėšė jiems pasitikėjimą. Jei milijonuose širdžių amžinoji tikėjimo šviesa yra išgesusi, tai todėl, kad tą ugnį spauda užgesino.

—*B. R. Jung*

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo, skausmus raumenų įtampa, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 2— ($1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dėkingų žmonių.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17— ($1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Plukiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja

STANIS Analgesic SALVE — ($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

Atsiųskite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose ir Wieboldt krautuvėse

Z. G. STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. D.

75c UŽ 100 SV. LAIKRAŠČIŲ
$1.10 UŽ 100 SV. CARDBOARD
SKUDURAI 2c UŽ SV.
Mokame aukščiausias kainas
UŽ SENĄ GELEŽĮ ir METALĄ
HARRY'S JUNK SHOP
1154 W. HASTINGS ST.
Tel.: SEeley 8-3492 - Jei neatsiliepia,
Tel.: COrnelia 7-4872

FLYING 'W' RIDING STABLE

Gus Walther, Manager
● RIDING HORSES — HAY RIDES
● SLEIGH RIDES ● NIGHT RIDES
● BREAKFAST RIDES
Healthful Recreation for all ages
HORSES BOARDED AND FOR SALE
"Clubs and Parties Always Welcome"
FREE Transportation From Bus Stops
8400 Lawrence Ave. Corner of Cumberland
Phone GLadstone 3-8409 NORWOOD PARK, ILL.

DABAR NAUJIEMS SAVININKAMS TVARKANT
NICK'S AUTO-PORT
7957 EXCHANGE AVENUE
Jūsų draugas ir kaimynas Nicholis R. Lucko, tik ką perėmė tvarkymą šios gazolino stoties. Sustokite šiandien ir pasakykite Hello.
ATVYKITE ŠIANDIEN! DEL RUDENS VAZINEJIMO PATOGUMO
Šiuos Dalykus Jūs Galite Sutvarkyti Šiandien
1. Patikrinti padangas; 2. Baterija; 3. Pilnas ištepimas; 4. Nuplovimas; 5. Mechaniški pataisymai; 6. Paruošti Šaldymo Sistemą dėl Anti-Freeze
Tel. RE 4-9618 Cities Service Aliejaus gaminiai ir Mechaniškas pataisymas. Atdara nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro kasdien ir sekmadieniais.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI ir SAVININKĖS!
PIGIAU KAINUOJA NUVALYTI SIENAS NEGU PERDAŽYTI.
Skambinkite Nemokamiems apskaičiavimas
RITE-WAY Wall Washing Service
BLUE ISLAND 4824-Y1
Susitarkite iš anksto

DĖL GREITO ŠVARAUS PRISTATYMO Telefonuokite
INDIANA HARBOR 1086

TWIN CITY COAL CO.
Įsteigta 1921 m. STEVE KISH, savininkas
ANGLIS — ALIEJUS — KOKSAS
Išbandykite modernų **VIS-CO COAL**
Geros kokybės anglis stokeriams
Garantuotas be dūmų, be suodžių.
DĖL DRAUGIŠKO PATARNAVIMO VISUOMET PAMĖGINKITE MŪS PIRMIAUSIAI!
WASHINGTON ST. ir BLOCK AVE.
INDIANA HARBOR, IND.

DOVANOS, ŽAISLAI IR DAUGYBĖ LĖLIŲ
Neapsigauni anksti apsirūpinęs Kalėdoms savo Miniature Mart Store
MINIATURE MART, Doris F. Hall
8937 S. Loomis St. **BEverly 8-6801**

PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS ir PEČIAMS ALIEJŲ
PATARNAUJAME GERAI IR PIGIAI
STASYS FABIJONAS
2146 SO. HOYNE AVE., TEL. VIRGINIA 7-7097
CHICAGO 8, ILLINOIS

UŽSISAKYKITE SAVO PATOGUMUI
COMBINATION SCREEN ir STORM LANGUS
Padaryti iš Metalo — Vartojami Vasarą ir Žiemą.
Galima vartoti senuose arba naujuose namuose.
MES TAIPPAT TURIME "COMBINATION" DURIS
HEALTH MOR, INC.
203 NORTH WABASH AVE. ANDOVER 3-6500

Padėkos Šventės Proga Išpardavimas Gerų Baldų

Šaldytuvų, Skalbiamų ir Prosymo Mašinų, Siuvamų Mašinų, Televizijų, Radijų, Karpetų, Lempų, Valgomo Kambario Setų, Budrikas garantuoja jums didelį sutaupymą, nuo 20 iki 30 procentų.

DYKAI DOVANOS: KALAKUTAS

Geriausios sąlygos, lengvas išmokėjimas: iki $50.00 tereikia tik $1.00 įmokėti.

su kiekvienu pirkimu iki Padėkos Dienos, arba DYKAI didelis sieninis BULOVA LAIKRODIS vertės $24.95, arba DYKAI SENUOLIO (Grandfather's) laikrodis, arba 92 šmotų lėkščių setas, perkant prekių už virš $90.00. Perkant už mažesnę sumą taip pat duodamos mažesnės dovanos.

Išpardavimo priežastis: kada prasidėjo trūkumai, Budrikas užpirko rakandų už pusę milijono dolerių visų geriųjų žinomų Amerikos išdirbysčių. Todėl pasinaudokite šia proga, sutaupysite daug.

1951 METŲ ELEKTRIKINIAI SALDYTUVAI. Kainos nepakeltos: nuo $148.00 ir aukščiau.
Vėliausios mados Skalbiamos ir Prosijimo Mašinos. Kainos nuo $78.00 ir aukščiau
Siuvamos Mašinos, įvairus pasirinkimas. Kainos nuo $78.00 ir aukščiau
Dulkių Valytuvai Hoover, General Electric su setų prietaisu — nuo $29.50, aukščiau.
9x12 Karpetai vilnoniai įvairių spalvų nuo $39.50, aukščiau.
Gesiniai Pečiai geriausių išdirbysčių nuo $89.50 ir aukščiau.
Aliejiniai Pečiai ir Angliniai Pečiai po $68.50 ir aukščiau.
Geri Springsiniai Matrasai po $19.50 ir aukščiau.
Gražios Liampos, Staleliai po $9.50 ir aukščiau.
Klejonkės 12 pėdų platumo po 82c. yardas
Gražūs Studio Couches, padaromos naktine lova, po $59.50 ir aukščiau.
250 PASIRINKIMUI Televizijos Setų įvairių išdirbysčių. Kainos nuo $69.50 iki $650
175 pasirinkimui Parlor Setų. Kainos nuo $76.00 iki $375.00.
5 Šmotų Chrome Plastic viršum Dinette Setų įvairių spalvų po $39.00 iki $150.00
7 Šmotų Dining Room Setai. Kainos nuo $99.50 iki $400.00.
9 Šmotų Dining Room Setai. Kainos nuo $189.50.

Pas Budriką du sandėliai (warehouses) ir dvi didelės krautuvės. Yra iš ko pasirinkti.

Dovanų kalakutas ar BULOVA sieninis laikrodis, ar Grandfather's laikrodis, ar 92 šmotų Lėkščių Setas DYKAI iki Dėkavonės Dienos.

MODEL AMB-7. Full 7-cu.-ft. capacity—14½ sq. ft. of refrigerated shelf area.

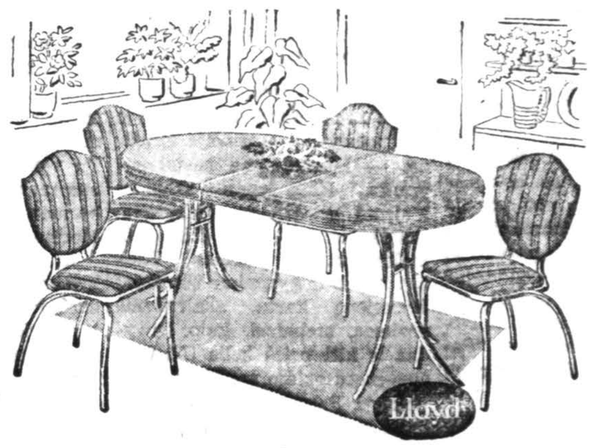

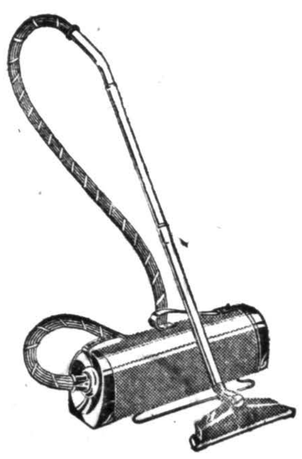

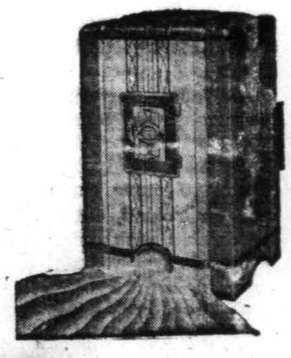

Sandėlis atidaras kasdien iki 6 val. vakaro, pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 vakaro. Nedėliomis uždaryta.

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 SO. HALSTED ST. Antra Krautuvė **3409 SO. HALSTED ST.**
Telefonas CAlumet 5-7237

KETURI LIETUVOS VAIZDAI

Čiurlioniečių Garbės Ir Vargo Dienos

Šeši Metai Jų Dainos Guodžia Benamį Lietuvį

STASYS DAUNYS

Namo, broliukai, namo, sesutės,
Namo, namo, namo...
Iš čiurlioniečių dainų.

Skambias čiurlioniečių dainas visada bus miela girdėti ir prisiminti. Ilgus ir sunkius nevitingos tremties metus jos guodė ir gražioje Vienoje, skurdžiuose pietvakarių Austrijos kalnynuose, puošniose Vakarų Vokietijos salėje ir sukrypusių stovyklų barakų landynėse. Jos visur buvo vienodai gražios, malonios, gaivinančios. Čiurlioniečių žiburėlis, kuris jų koncertų metu visada gražiau kiekvieno širdyje sužvilgėdavo ir suteikdavo naujų jėgų ilgai ir varginančiai tremties kelionei. Daug daug čiurlioniečiai dainavo, daug nusipelnė, daug pelnytos garbės pasiekė, bet dar daugiau kitus paguodė ir patys sunkaus vargo matė.

Šį rudenį sueina šeši metai, kai čiurlioniečiai pirmieji pradėjo lietuviška daina gaivinti benamį lietuvį, netekusį tėviškės ir į svetimus kraštus nuklydusį. Reikia džiaugtis ir didžiuotis, kad čiurlioniečiai nepavargo, neišsisėmė tremtyje ir nenutilo Amerikoje. Graži lietuviška daina ir čia ne mažiau reikalinga.

Strauso Valsų Mieste

Nerami buvo 1944 m. vasara. Tūkstančiai lietuvių vargo keliais bėgo į vakarus ne laimės, bet išsigelbėjimo ieškodami. Nemažas lietuvių būrys susispietė Strauso valsų mieste Vienoje. Šitų išvargusių pabėgėlių tarpe atsirado ir Alfonsas Mikulskis, nepailstamas lietuviškos dainos kultūrininkas, pradėjęs lietuviškos dainos lobyną kurti prie Klaipėdos švyturio ir Gedimino pilies.

Vargas visada sunkus, bet jis daug kartų pasunkėja svetimame krašte, tarp svetimų žmonių, kurie naująjį atklydėlį laiko nereikalingu ir nori atsikratyti. Ar gi ne taip buvo tremtyje? Panašios sąlygos buvo ir Vienoje 1944 m. Sunku buvo gauti pastogę, nelengviau pasirūpinti duonos kąsniu, dar kasdieniniai priešlėktuviniai aliarmai ir dažni miesto puolimai. Tokiose sąlygose Alf. Mikulskis pradėjo organizuoti lietuviškos dainos ansamblį. Maionus gandas tuojau pasiekė kiekvieno lietuvio ausis. Darbo pradžia buvo nepavykėtinai sunki. Nemaža atkuriamo ansamblio dalis ilgas valandas dirbo fabrikuose ir repeticijom reikėjo paaukoti brangias poilsio valandas. Dažnai oriniai puolimai paženisdavo Vienos susisiekimą ir ansamblio dalyviams tekdavo po kelis kilometrus į repeticijas ateiti ir grįžti pėstiems. Tada neilgos poilsio valandos dar sutrumpėdavo. Bet kietas ansamblio pasiryžimas kliūtis įveikė. Čiurlioniečiai pradėjo giedoti per lietuviškas pamaldas puošniose Vienos bažnyčiose. Greit pradėta ruoštis pirmajam lietuviškos dainos koncertui Vienoje. Kas tada gyveno Vienoje, tas gerai atsimena su kokiu užsidegimu laukta pirmojo pasirodymo. Koncertas įvyko 1944 m. rudenį Vienos koncertų rūmuose Shuberto vardo salėje. Pasisekimas buvo nepaprastas.

Per Visą Vakarų Vokietiją

Karo audrai praūžus, čiurlioniečiai atsirado vakarinės Austrijos kalnynuose. Pirmieji šoko į darbą ir tuojau sugebėjo gražiai pasirodyti svetimtaučių akyse. Čiurlioniečių dainos ne vienam ano meto UNRRA-os ir karinės valdžios galiūnui pirmą kartą priminė apie Lietuvą. Scenoje čiurlioniečius lydėjo garbė, bet gyvenimo kasdienybėj būta daug ir vargo. Sutikau kartą Alf. Mikulskį Tuebingene, atvažiavusį iš Austrijos ieškantį persikėlimo galimybių į Vokietiją, kur buvo subėgę beveik visi lietuviai. Skundėsi, jog ir geros rekomendacijos ir visi žadą padėti, bet konkrečiai niekas nenurodo, kur kuklią pastogę ansambliui gauti. Vargais negalais pasisekė pastoviai įsikurti Dettingene prie Uracho, prancūzų zonoje. Iš čia čiurlioniečiai su koncertais važinėjo po visą Vakarų Vokietiją. Jie aplankė visas didesnes ir mažesnes lietuvių tremtinių stovyklas visose vakarinių sąjungininkų zonose po keletą kartų. Be čiurlioniečių pasirodymo nepraėjo nė vienas didesnis lietuvių tremtinių gyvenimo įvykis. Čiurlioniečiai visada savo dainomis praturtindavo lietuvių tremtinių literatūros premijų įteikimo šventės iškilmes. Įdainavo nemažą skaičių lietuviškų plokštelių, kurios retkarčiais ir dabar suskamba Vakarų Vokietijos radijofonuose.

Čiurlioniečius lydėjo garbė ir pasisekimas. Mes matėm jų ožiaugsmo valandas, bet gal tik retas prisimindavom, kad būta ir vargingų valandų, kurios visada įgesnės. Dažnai čiurlioniečiai išdžiuodavo koncertuoti visam mėnesiui. Ano meto sąlygos susisiekimui buvo labai nepalankios. Ilgą laiką traukinio vagonai buvo nešildomi, neapšviečiami, be lan-ų, kelionė trukdavo ilgai. Įsitaisymą sunkvežimį, bet ir juo nebuvo malonu keliauti per šaltį, sniegą ir lietų. Bet šitie nepatogumai čiurlioniečių dvasios nepalaužė. Jų dainos skambėjo po visą Vakarų Vokietiją.

Tiesus Kelias Viešketėlis

Čiurlioniečių lietuviškų liaudies dainų repertuaras buvo ir yra labai didelis. Jų dainos — išimtinai lietuviškos liaudies dainos. Net tos pačios, kurios visais laikais skambėjo Lietuvos kaimuose ir bažnytkaimiuose iš darbo grįžtant ir subatvakario sulaukus. Jos mums brangios, lietuviškos ir jų mes niekuo nepakeisim. Nepriekaištaukim, jei jos daugumoje tik A. Mikulskio suhormanizuotos. Jų meliodijos nepaprastos, neiškraipytos, tik išmestos svetimybės, kurios į mūsų liaudies dainų meliodijas buvo neprašytų atėjūnų atneštos. Kas žino A. Mikulskį, tas žino, kaip jis kruopščiai žiūri į lietuvių liaudies dainas, kad jų meliodijose neprasiskverbtų kokia svetimybė. Čiurlionio ansamblis turi tiesų ir savitą kelią, kaip tos liaudies dainos žodžiai — tiesus kelias viešketėlis... Čiurlioniečiai į kitą kelią ir nepretenduoja — jų noras kelti aikštėn turtingąjį lietuviškųjų liaudies dainų lobyną.

Branginkime čiurlioniečius ir jų vadovus. Tegul skamba jų dainos po Ameriką, kaip skambėjo po Austriją ir Vokietiją. Ir čia jų dainos mums bus tas gaivusis tyrų šaltinėlis, kuris ir labai pavargusį keleivį atgaivina ir sustiprina.

KRONIKA

(Iš Arkitektūros skyr.)

● *Dipl. inž. Jonas Mulokas* gyvena Čikagoje ir dirba, kaip inžinierius vienoje Čikagos statybos firmoje. Inž. Mulokas yra vienas darbštesniųjų mūsų jaunosios kartos inžinierių. Yra dalyvavęs daugelyje konkursų ir laimėjęs keletą premijų. Tremtyje yra pagarsėjęs savo puošniais medžio dirbiniais, kurie pagaminti pagal lietuvių liaudies meno motyvus (kryžiai, koplytėlės, lėkštės, dėžutės, etc.). Inž. Mulokas, kartu su Šenbergu ir statybos rangovu Urbonu buvo įsteigę tos rūšies medžio apdirbimo įmonę Augsburge, Vokietijoj. Būdamas Vilniaus miesto inžinierium, kartu su prof. Žemkalniu, yra įdėjęs daug darbo ir pastangų Vilniaus atstatymo darbuose.

● *Dipl. inž. Eugenijus Manys* dirba Stone & Webster statybos koncerne Bostone ir yra b-vės "Lithuanian Cross Co." vedėjas. Mūsų skyriui inž. Manys yra pažadėjęs parašyti straipsnį apie modelių gamybą Amerikoje.

● *Prof. inž. Vytautas Žemkalnis* gyvena Sidney, Australijoj ir dirba Sidney miesto planavimo skyriuje, kaip architektas Lietuvoj prof. Žemkalnis yra suprojektavęs visą eilę gražių, architektūrinių pastatų, kaip Valstybės Teatro rūmai Kaune, Prekybos ir Pramonės rūmai ir kitus. Antrojo Pasaulinio karo pradžioje prof. Žemkalnis buvo Vilniaus miesto vyriausiu inžinierium ir atliko visą eilę pažymėtinų Vilniaus planavimo ir paminklų restauracijos darbų.

● *Prof. inž. Ignas Končius* gyvena Bostone ir dirba Bostono Universiteto Tyrinėjimų laboratorijoj. Lietuvoj prof. Končius, be mokslinio darbo, yra pasižymėjęs, kaip visuomenės veikėjas ir didelis jaunimo draugas. Jaunesniosios kartos akademinis jaunimas neretai prisimena prof. Končiaus populiarias fizikos paskaitas universitete ir jo meilę jaunimui. Amerikoj profesorius taip pat nenutraukia ryšių su jaunimu ir yra aktyvus Bostono Skautų Sąjungos narys. Profesorius Končiuse kartu su inž. E. Maniu ir D. Čybu yra įkūrę "Lithuanian Cross Co.", kuri sekmingai atlieka lietuviškų kryžių ir lietuviškų liaudies meno propagavimo darbą.

LITERATŪRA

● *Progressive Architecture.* Mėnesinis architektūros žurnalas, Adresas: 330 West 42nd Street 18, N. Y. Spalio mėnesio numeryje randame: Geležinkelio stoties rekonstrukeija, Roanoke, Va. Architekto įstaigos kritika. Palm Springs statyba, Calif. La Jolla statyba, Calif. Syracuse statyba, N. Y. Los Angeles Statyba, Calif. Įstaigos statyba, Houston, Tex. Gimininogs projektavimo sritys. Namo statyba East Greenwich, R. I. Architektas ir krašto gynyba. Medžiagos ir metodai. Degimo kaminai. Vidaus sienų medžiagos. Šalto katodo lempų apšvietimas. Bandomasis stogas. Detalės. Žinios. Gamyba. Apžvalga.

Šypsojimasis yra natūralus, harmoniškos, švelnios, laimingos sielos žydėjimas. Visos pastangos bus veltui versti žmogų šypsotis, kurio siela, nusigręžusi nuo Dievo, kiekvieną minutę jaučia viduje sąžinės neramumą.

KOSARY POILSIO IR PRIEŽIŪROS NAMAI
Vyrams ir Moterims. Suaugusiems. Ligoniams arba besigydintiems. Nepaprastai graži ir erdvi vieta. Nepaprastai šeimyniška aplinkuma, geriausias maistas. Prieinamos kainos. Rašykit arba skambinkit: 6650 W. 147th St., Tinley Park, Ill., arba Tel. Tinley Park 2552

RUTHIE'S BEAUTY SALON
2716 W CERMAK ROAD Bishop 7-3290
Esame plaukų šukavimo, garbanojimo, padažymo ir kirpimo specialistai.
Naujausio stiliaus be mašinos ir šaltas sušukavimas, įskaitant šukavimą, kirpimą, plovimą ir sudėjimą PUSMETINĖS $5.95
Kitoki sušukavimai nuo $7.95.
RUTH ir JOSEPH SABALIAUSKAS
Ketvirtad. ir pen'tad. atdara vakarais

PATTY'S BAKERY

Pyragai ir pyragaičiai — Duona
Pajai—Bulkutės
119 W. 144th — Riverdale 2508
RIVERDALE, ILL.

APSISAUGOKITE SAVE!
PASIRŪPINKITE
KURENAMĄ ALIEJŲ
Apsižiūrėkite, kad nepristigtų!
Didysis Martin Marine Terminal Blue Island'e užtikrina jums nuolatinį pristatymą, neatsižvelgiant koki trūkumai bebūtų.
APSISAUGOKITE SAVE!
Dėl visų rūšių kurenamo aliejaus pašaukite:
MARTIN: BLUE ISLAND 6500
WAterfall 8-6700
Klauskite "MARY"
MARTIN PASIŪLO: Visiškai naują matavimo įrengimą, Skubiai, Mandagiai patarnauja, Švariai išfiltruotą, Didelės Kaitros Aliejų.
Pašaukite MARTIN — Klauskite "Marv"
131st ir So. Kedzie, BLUE ISLAND
BLUE ISLAND 6500 — WAterfall 8-6700

JOS. F. BUDRIK. Inc.

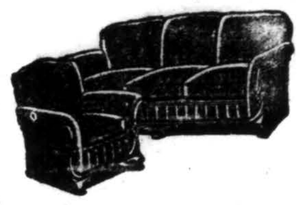

Rakandų, Televizijų ir Jewelry sandėlis. Namams reikalingų reikmenų: šaldytuvų, skalbiamų mašinų, pečių gasinių, anglinių, aliejinių ir elektrinių. Geriausias pasirinkimas Chicagoje. Parduodama lengvais, dalinais išmokėjimais. Atdara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais.

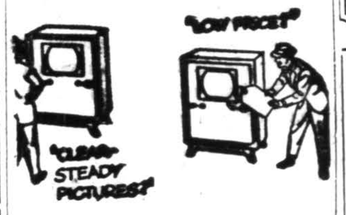

3241 So. Halsted St.
Tel. CAlumet 5-7237
Lietuviška dainų ir muzikos radio programa leidžiama iš WCFL, 1,000 kil. stoties kas SEKMADIENĮ 5:30 po pietų Chicagos laiku.

MALONIAI KVIEČIAME JUS Į
SYMPHONY LOUNGE
NAUJA VADOVYBĖ
SPĖKITE KAS?
Geriausias maistas, pasilinksminimas ir programos
321 West 79th Street

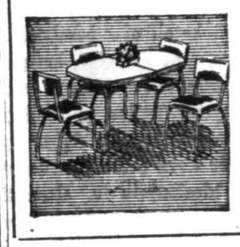

JŪSŲ CHROME KĖDĖS
APMUŠAMOS IR "RESTYLED"
Darbas Atliekamas į Vieną Dieną
Specializing in Formica Table Tops
(Specialistai ant Formica Stalų)
RUSSELL CHROME PRODUCTS
7519 S. Halsted HU. 3-7021
Atdara Pirmad. ir Ketvirtad. vakarais
Vienintelė dirbtuvė Chicagoje, kuri siūlo šį patarnavimą
Skambinkite ne nokamiems apskaičiavimams

NUO UŽSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių pudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpiršČių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

SPECIALUS PRANEŠIMAS!
TOMMY ROWLEY
ir
BOBBY LEACH
Du populiarūs pietinės dalies (South Side) maisto tiekėjai (Caterers), Dabar vadovauja
WOODEN SHOE RESTORANUI IR BARUI
79th prie INGLESIDE
RAdcliffe 3-9676
Paruoštas maistas išsinešimui (Carry Outs) mūsų specialybė
Taipgi priimami pobūviams (party) užsakymai
Atdara 6:30 ryto iki 12:00 nakties
Mes duodame geriausius pusryčius visame mieste

STALIAI IR DAILIDĖS
(Carpenters and Builders)
Nauji namai
Perstatymai ir Remontai
Parūpiname Finansavimą
MURRAY AND INGLE
Skambinkite: Villa Park 5889-J
Jei neatsilieptų, skambinkite:
Maywood 708

DEMESIO NAMŲ SAVININKAI!
Jeigu Neisit pas DECHERT... Mum abiem nuostolis
Pamatykite E. G. DECHERT, "CENTRAS" STATYTOJŲ
1212-1214 GRAND AVE., WAUKEGAN ILL., Tel. Ontario 4445
Dėl: ALUMINIŲ KOMBINACIJOS LANGŲ ir DURŲ
VIRTUVĖS KABINETŲ (pertaisymas)
GUMINIŲ TILES ASFALTO TILE
Leiskit jums duoti NEMOKAMAI Planavimą ir Apskaičiavimą
Paprastom dienom: 8:30—5:30, Penktad. 9:00 vak.
PRIEINAMOS SĄLYGOS PARŪPINAMOS

ATLIKIT REMONTO ir PATAISYMŲ DARBUS JŪSŲ NAMŲ
PATOGIU VASAROS LAIKU:
Pataria ST. LITWINAS
Stogams reikmenys — Insuliuotų plytų išvaizdos apkaltmui medžiaga (Sidings) — Langams — Durims — Tvoroms medžiaga. Dažai — Varnišas — Enemalis, Geležiniai Namams Reikmenys (Hardware), ir visi kiti dalykai reikalingi statybai ir pataisymams.
APKAINAVIMĄ ir PRISTATYMĄ PREKIŲ TEIKIAME NEMOKAMAI
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. HALSTED ST. TEL. VICTORY 2-1272
Atidara nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak. ir Šeštad. iki 3 val. p. p.

EL RANDO
RAND & ELMHURST ROADS
JACK GUNNELL, savininkas
JOE F. HOLT, vyriausias virėjas
Atdara nuo 11:30 ryto iki 2:30 nakties
Pirmad. nuo 11:30 iki 1 val. nakties.
PRIEŠPIEČIŲ UŽKANDŽIAI 65c — Steikai — Viščiukai
Prancūziškai kepti šrimpsai — Lobsterių Kakleliai
Visų rūšių sumuštiniai (Sandwiches)
Alkoholiniai gėrimai ir alus išsinešimui
MOUNT PROSPECT, ILLINOIS

VIRTUVEI SPINTELĖS (CABINETS)
PAGAL UŽSAKYMĄ
• Virtuvės išplanavimas nemokamai
• Galutinis pataisymo darbai
• Grindų apmušimo (covering) darbai
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais atdara iki 9 val. vakaro
INDIANA DOOR & HOME EQUIPMENT CO.
6715 Indianapolis Blvd. Russell 6818

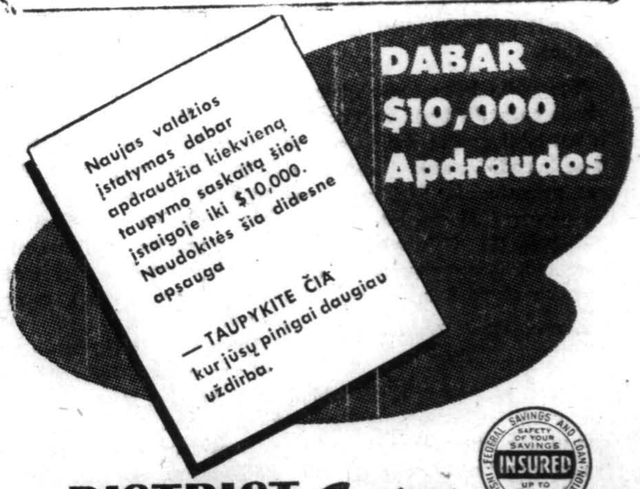

DISTRICT Savings AND LOAN ASSOCIATION
Jos. M. Mozeris, Secretary
3236 So. Halsted Street

ALKANIEJI — T. Valius

PASIMATYMO SU "ŽIVILE" BELAUKIANT

ALOYZAS BARONAS

Teatras daugiau ar mažiau yra kolektyvinis vienetas. Jei jau ir individualiai esamose salygose sunku ką gero pasiekti, tai juo labiau sunku kolektyvui. Aktorius kurdamas ir įsigilindamas į vaidmenį dar privalo derintis prie kitų savo kolegų vietos, nuotolių ir laiko atžvilgiu. Bet nežiūrint visų sunkumų A. L. Teatras netrukus žada išvesti į sceną A. Škėmos dramatizuotą legendą "Živilę", apie kurią ir norėtųsi pasikalbėti. Nenoriu čia pasakoti "Živilės" turinio, bet tik noriu paryškinti kai kuriuos šios dramatizuotos legendos kontūrus.

Laisvė Ir Asmeninė Laimė

Kaip prisimename, legenda baigiasi tragiškai todėl, kad žmogus savo asmeninei laimei aukoja bendros tautos interesus. Jis išduoda artima ir laisvę. Šitokia kova, tarp asmens laimės ir pareigos tėvynei bei visuomenei, eina per visus "Živilės" įvykius. "Živilės" legenda kartojasi daugely amžių, tik laiko bėgyje jos veikėjai evoliucionuojasi vienokia ar kitokia prasme. Živilė yra laisvė, ir tai laisvei tikrąja žodžio prasme privalo nusilenkti net ir asmeninė laimė. Žiloje senovėje Živilė buvo kunigaikštytė, vėliau—1863 m. sukilimo metu — ją matome bajoro dukters asmenyje — ir da vėliau ji yra paprasta mergaitė. Bet Živilė — laisvė išlieka ta pati visą laiką visose apystovose, nors kitokiuose asmenyse, gi blogis įgauna dar niekšingesnes ir rafinuotesnes formas, kai gerasis pradas tolydžio pilnėja: žmogus daugiau visuomenėje ir savo asmenį bendram idealui. Jeigu legendoj Živilės mylimasis Gluosnis, norėdamas laimėti mylimąją, išduoda kraštą, tai 1863 m. tas pats Gluosnis beišduoda tik išdavikus, gi dar vėliau Gluosnis, kaip ir Živilė pasirenka mirtį, o ne išdavimą.

Tuo pačiu laiku nieksiškumas visada auga. Jis įgyja vis kitokias ir net labai gražias išviršines formas, kartais mums atrodančias net priimtinomis. Civilizacija ne tik nepataisė blogio, bet daugumai, kaip tik išsilaisvinimas ir mokslas padeda greitesniam ir tikslesniam blogio įkūnijimui.

Gamtiniškoji Ir Meniškoji Tiesa

"Živilėje" apstu savižudybių. Pirmiausia žinoma, priklauso nuo to, jog autorius nenori atitolti nuo legendinės Živilės, ir tolimesni vėlesniuose amžiuose veiksmai yra daugiau ar mažiau nuoseklūs pasikartojimai.

Autorius legendoj, tai yra pirmam paveiksle, savižudybes palieka neprasilenkdamas su legendine tiesa, antrame paveiksle savižudybės yra daugiau romantinės ir nuolatinio legendos pasikartojimo išdava, gi trečiame paveiksle savižudybė įvyksta dėl fatališko neišvengiamumo: mirti arba išduoti draugus. Jeigu pirmame "Živilės" veiksme savižudybės tėra tik legendinė tiesa, antrame jos yra meninė tiesa, tai trečiame veiksme sunku bepravesti definiciją — kur ji meninė, ir kur tikrovinė. Būdami katalikai besalyginiai smerkiame savižudybę, kadangi tai yra prieš Dievo įdiegtą įgimtąjį įstatymą. Tačiau tą didžiąją gyvybės auką tėvynėje dabar gyvenimas ir kova priverčia daryti su tokiu idealistiniu ir altruistiniu heroizmu, kad tik Dievas gali pramatyti žmogaus sąžinę ir padaryti galutinį sprendimą.

Panaši problema: gyventi ir išduoti, arba neišduoti ir mirti, yra neatlaidžiai stovės "Živilės" veikėją Gluosnį, kuris pasirenka mirtį, priešingai legendos Gluosniui, pasirinkusiam išdavimą ir gyvenimą.

"Živilės" autoriui terūpi meninė tiesa, kuri, kaip minėjom trečiajam paveiksle, susikerta su gyvenimiškąja; tos tiesos autorius ir siekia. Į šią dramatizuotą legendą turėtų būti žiūrima, kaip meno kūrinį, vaizduojantį besikartojantį vyksmą meilės, noro bet kokiom salygom, net savo gyvybės atėmimu, laimėti, noro gyventi, kovoti.

Živilė Pulsuoja Sceniškumu

Režisierius J. Blekaitis paklaustas, kodėl pasirinko statyti "Živilę", pareiškė: "Živilės" tiek problematika, tiek nuotaika šiandien yra skaudžiai gyva. Tragiškas įvykių vyksmas atliepia mūsų gyvenamųjų dienų sunkų tragizmą. Tačiau idėjiniam plane "Živilės" ryžte kovoti, glūdi jos pozityvi idėja, įprasminanti buitį: laisvė. Laisvė yra augščiausioji žmogiškoji vertybė, ir jokia asmeninė laimė nepateisina jos išdavimo. Živilės kova ir tikėjimas į laisvę yra tas šiandien lemiamas idėjinis pagrindas, dėl kurio ši veikala mūsų teatras pasirinko statyti pirmuoju.

Dramatinių požiūrių — "Živilė" yra naujas žodis mūsų dramoj kūryboj ir stipriausias veikalas scenai, parašytas po B. Sruogos mirties. Jo privalumai glūdi teatro, ne vien literatūrinėj, srityj; "Živilė" pulsuoja sceniškumu, ji yra moderni savo dvasia ir konstrukcija, kovinga ir pozityvi idėjine prigimtimi.

Ne pigiai šūkaujančių, bet iš esmės sprendžiančių problemas veikalų, kaip "Živilė", mums trūksta, nes jis yra meniškai stiprus ir idėjiškai stiprinąs sąmoningą ir rimtą požiūrį į mūsų aktualią laisvės kovą".

Menas Ir Viltys

Taip pat tiek J. Blekaitis, tiek aktoriai ta pačia proga pareiškė, kad A. L. Teatro kolektyvas apjungia visų pasaulėžiūrų aktorius (panašiai, kaip Rašytojų sąjunga ar kiti vienetai), kuriems pirmoj eilėj rūpi tikrasis menas. Todėl kolektyvui pasirenkant veikalus daugiausia ir nulemia mintis, kiek ir ko pozityvaus veikalo pastatymas atneš aktoriams, žiūrovui ir, tuo pačiu, lietuvių kultūrai.

Sunku buvo skaityti viename laikraštyje žinutę, kad teatras buvo apytuštis vien todėl, jog spektaklis vyko darbo dieną ir žmonės buvo išvargę. Tuo tarpu aktoriai paaukojo šimtus darbo dienų, kad žiūrovai, vienai iš sudėtinių teatrų dalių, "Živilės" pamatymas būtų prasmingas.

Ko norėtų teatro kolektyvas iš žiūrovų? Jis nenorėtų nei, kad jie juoktųsi ir nei, kad verktų. Pageidautų tik, kad žiūrovas norėtų suprasti. Ir jei tai įvyks, tai abi pusės bus patenkintos.

Negirdėsime Skelbimų Per Radiją

Daugeliui įkyru, kai į geros muzikos programas įterpiami reklaminiai skelbimai.

Dr. R. Clark Jones, savo sėkmingu išradimu, atsiskubino klausytojams į pagalbą. Jisai susekė, kad kalba sukelia skirtingus virpėjimus nuo muzikos. Muzikos veikimas nuolatinis, žodžiuose gi susidaro pertraukėlės. Jis įtaisė specialias lempas, specialius kondensatorius prie radijo aparatų, kurie sustabdo veikimą, kol perduodamos reklaminės kalbos. Kai jos pasibaigia, radijo aparatas vėl pradeda veikti perduodamas muziką.

Randa Meteorus Radaro Pagalba

Aviacijos specialistai pramato, kad ateities karas gali kartais vykti net didžiausioje aukštumoje: 60—80 mylių nuo žemės. Radaro pagalba jau jie susekė, kad tokioje aukštumoje lėktuvams gali sudaryti kaikokį pavojų ten pasitaikantieji meteorai. . . . . .

Moderniška technika savo laimėjimais, komfortu sužavėjo, tarsi užhipnotizavo savo garbintojus ir jiems trukdo pakelti akis į mistišką sielos pasaulį su jos paslaptimis. *Kun. J. Lomanas*

ĮVAIRENYBĖS

Šventųjų Laiškų Paroda

New Yorke, Šv. Petro bažnyčios skaitykloje, suorganizuota neįprasta paroda; išstatyta laiškai ir autografai 25 šventųjų. "New York Times" praneša, kad parodoj yra laiškai Japonijoje nukankintų jėzuitų, autografas Šv. Jono Vianney, laiškai Šv. Pranciškaus Salėzo, Šv. Karolio Baromiejaus ir kt. Pats jauniausis laiškas — rašytas 1817 metais sesers Vincentos Marijos Strambi, kuri buvo kanonizuota šiais metais.

Civilizacija Pavojuje

Iš A. Toynbee kapitalinio veikalo "Study of History", paėmus rinktinės dalis, sudaryta studija: "War and Civilization". Šioje knygoje tasai istorijos filosofas primena apie pavojų vakarų civilizacijai, kuri jau prieš 500 metų (nuo reformacijos laikų) pradėjo silpnėti. Karai gali pagreitinti civilizacijos žlugimą. Religijos vaidmenį jisai laiko teigiamu. Jo žmona yra atsivertusi į katalikybę.

Italų Piešiniai Philadelphijoje

Dailės Muziejus Philadelphijoje gavo ypatingą dovaną: italų dailininkų piešinių rinkinį, įvertintą milijonu dolerių.

Vokiečių Automobiliai

Per pirmus šių metų aštuonis mėnesius iš Vakarų Vokietijos į užsienį buvo išgabenta 932,867 nauji automobiliai. Daugiausiai išgabenama į Australiją. Šiais metais motociklų, traktorių ir panašių mašinų iš Vakarų Vokietijos išgabenta už 67 milijonus dolerių.

Romėnų Puodai Britanijoje

Archeologų grupė, darydama kasinėjimus vienoje Londono kalvoje, aptiko romėnų puodus, padarytus prieš 1,900 metų.

Žuvo Mokslininkas

Rytų Vokietijoje susidūrė vienas keleivinis traukinys su Sovietų tankų. Katastrofoje žuvo 30 žmonių. Tarp žuvusiųjų yra ir Mons. Teodoras Neuhausier, žinomas krikščioniškosios paleografijos specialistas.

ROSE VENETIAN BLIND MFG. CO.
Pagal užsakymą. Užuolaidos, Storos (shades), draperijos. Sutraukiamos užuolaidos padaromos už prieinamą kainą per 1-2 savaites. Atnaujinimai Juostelės — Virvutės.
8751 South Parnell
Skambinkite STewart 3-6857

LUMBER
NEW CUT IN PRICES
Yellow Pine No. 2 and Better
1x6 C. M. ..... $110 per M
1x8 S. L. ..... $115 per M
2x4-8-10-12 ..... $100 per M
Other Lengths and Dimensions
Oak Flooring Available
RETTINGER & SONS LUMBER CO.
6134 West 91st Street
Phone Oak Lawn 2445-J-2
Open daily — Sundays and eve's

Kalėdų proga sveikinkime lietuviškai
SVEIKINIMO KORTELĖS:
20 št. ..... 1 Dol.
12 št. (rankų darbo) .... 1 Dol.
(Užsakymams atlikti paštu priedo 10 ct.)
LIETUVIŠKOS DOVANĖLĖS
Medžio drožiniai
Knygos
Liet. pašto ženklų rinkinėliai
Ten pat Chicago planas 50 ct.
Pageidaujant siunčiama paštu
456 W. 63rd Street (2nd Floor)
Chicago 21, Ill.
C.Grinius
Tel. WEntworth 6-4107
Atdara 12-6 val. po piet
Uždaryta antradieniais ir Šventadieniais

Gražių skrybėlių krautuvė. Ponių ir panelių mados
GARSŪS MODELIAI
JOSEPHINE'S HAT SHOP
1226 W. 73rd St. — STewart 3-5589
Nuotakoms veliumai — Kepuraitės pamergėms.
Charles Farley — Josephine Farley Athans

Berniukams "Snow Suits" ir Kepuraitės $18.98
Rudi, Raudoni ir Žali, Languoti.
Vilnoniai — Kailinės Apykaklės
Vatinis pamušalas — Su ziperiu uždaromas
Dydis 3 iki 7 — Apribotam laikui tiktai.
Teiraukitės apie mūsų "LAY-A-WAY" Planą
ANNE LISTON
1308 W. 79th— Mr. THROOP— RAd. 3-1356

PUIKŪS POILSIO NAMAI už prieinamas kainas
Gražiai apsodintas sodas. Ar norite kad jūsų mylimi seneliai būtų traktuojami kaip jūsų pačių namuose? Geriausia, maloniausia ir užjaučianti priežiūra. Įvertinimui apžiūrėkite mūsų namus. Priimame sveikstančius ir lovoj gulinčius ligonis.
THE CHEERY NURSING HOME
arti Manteno, Ill. Tel Kankakee 21938.

Remember Your Loved Ones on SWEETEST DAY OCT. 21st
Brighten your home these crisp fall days with the gay colors of Indian Summer. Let us arrange Table centerpieces, window arrangements and party Decorations for you.
PIETRAS FLORIST
Just Call YArds 7-8700
3237 S. MORGAN ST. CHICAGO

MARTIN GEIB'S
SALDYTUVŲ APTARNAVIMAS
Specialistai Šaldytuvų ir Air Conditioning Pataisymams.
Air Conditioning Komercinis ir Rezidencijom
Telefonas 0287
13909 State
Riverdale, Ill.
24 val. patarnavimas

BEVERLY CHOP SUEY
9903 S. WESTERN AVE.
PIETŪS... VAKARIENĖ... NAKTIPIEČIAI (After — Theater) ir VALGIAI IŠSINEŠTINAI (Take—Outs)!
TIKRA CANTONESE VIRTUVĖ!
HOM. J. HING Kviečia Jus . . .
Chop Suey priimami užsakymai išsineštiniams valgiams. Pobūviams užsakymai... visi išpildomi.
Skambinkite HIlltop 5-4892

THE Hi-Lander
Praneša apie jo ATIDARYMĄ!
NUOLATINIS PASILINKSMINIMAS
GERAS MAISTAS IR PUIKIOS PRAMOGOS
Andy ir Belle Burns kviečia jus
ANDY BURINSKAS
5745-47 SOUT ASHLAND AVE.

KILIMAI (RUGS)
SPECIALUS NUPIRKIMAS ĮGALINA MUS PERLEISTI ŠIAS PINIGUS SUTAUPANČIAS VERTYBES JUMS!
PLATAUS AUDIMO (Broadloom) KILIMAI
REG. $10.95 — DABAR $ 7.95 KVADR. YD.
REG. $12.95 — DABAR $ 9.95 KVADR. YD.
REG. $14.95 — DABAR $11.50 KVADR. YD.
REG. $17.95 — DABAR $14.50 KVADR. YD.
DAUGYBĖ KITŲ PINIGUS SUTAUPANČIŲ VERTYBIŲ
Atidara Kiekvieną Vakarą iki 9 val. vakare
HI - TONE RUG COMPANY
9212 BROADWAY BROOKFIELD 100

PATS LAIKAS — NEVĖLUOKITE!
Švenčių, visokių įvykių paminėjimų progomis jūs perkate 10-centinėse parduotuvėse pigias pasveikinimų ir pranešimų korteles—atvirutes (greetings cards). Nepasitenkinkite tuo! Gerbkite sveikinamąjį! Būkite moderniški! Užsisakykite fotografines atvirutes (taip pat ex-libris ir vizitines korteles) su jūsų pačių daryta arba turima fotografija bei norimu vaizdu. Jos kainuos ne ką daugiau kaip masiniai spausdinamos atvirutės.
Atvirutės daromos lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Užsisakyti galima ant paprasto ir geresnio popierio taip pat tonuotos ir spalvuotos.
Be to atliekami perfotografavimai ir padidinimai atsiųstų paveikslų. Iš seno paveikslo (kad ir grupėje) padaromi spaulvuoti ir nespalvuoti portretai įvairaus dydžio. Jūsų išfotografuotų filmų aiškinimas ir kiti fotografijos darbai.
Skubėkite kol papigintos kainos!
Užsakymus su negatyvu arba turima fotografija siūsti šiuo adresu:
JONAS DAGYS
217 Catherine St. Rockford, Ill.

PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS
Nelaukite ---
Pradėkite
Taupyti
Šiandien!
• Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį, — taupo planingai.
• Taupyti reik įprast. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
• Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu į metus.
• Kiekvieno taupytojo sąskaita apdrausta iki $10,000.00 Federal Savings and Loan Insurance Corp.
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000.
Mutual Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government.
2202 West Cermak Road . . Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL. VIrginia7-7747
VALANDOS: Pirmadienį, Antradienį, Penktadienį—9 val. ryto iki 5 vak. Trečiadienį — 9 val. ryto iki 12 val. vidurdienio. Ketvirtadienį — 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadienį — 9 val. ryto iki 1 valandos po pietų.

TEISĖS PATARĖJAS

ADV. CHARLES P. KAL

KLAUSIMAS: Aš skaičiau "Drauge" (150 m. spalio 7 d.) jūsų teisės patarimuose atsakymą apie J.A.V. kariuomenę. Ten pasakyta, kad tuo reikalu galima kreiptis į jus asmeniškai. Aš kreipiuos į jus prašydamas man tuo reikalu padėti. Kanadon atvykau prieš porą metų kaip D.P. iš Vokietijos. Kanadoje jokių giminių neturiu. Jeigu tuo reikalu nėra jokių sunkumų ir galima Kanados D. P. įstoti į J.A.V. kariuomenę, aš prašyčiau tuo reikalu ir man padėti.

ATSAKYMAS: Spalio 7 d. "Drauge" tilpo klausimas vieno kanadiečio, kuris išreiškė didelį norą skubiai įstoti į Amerikos kariuomenę. Gavęs tokį klausimą, atsakiau į jį per "Draugą" ir paraišiau, kad kreiptųsi į mane asmeniškai ir pažymėjau savo antrašą. Nuo tos dienos iš Kanados klausimai prdėjo plaukti į mano raštinę. Rodos, kad visi pabėgėliai lietuviai nori įstoti į Amerikos kariuomenę. Aš tuos lietuvius patriotus labai gerbiu, kad jie žino skirtumą tarp demokratijos ir diktatūros ir nori įstoti į Amerikos kariuomenę, kad apgintų kitas šalis nuo užpuolikų. Tačiau aš norėčiau, kad kanadiečiai lietuviai suprastų, jog tas mano atsakymas buvo taikomas tiktai vienam asmeniui, kadangi aš neatstovauju Amerikos kariuomenės ir neturiu jokio įgaliojimo kviesti ar užtikrinti, kad kiekvienas lietuvis kanadietis galės įstoti į Amerikos kariuomenę.

Nuo šios dienos bandysiu atsakyti visiems tiems kanadiečiams lietuviams, kurie nori įstoti į Amerikos kariuomenę, bet turite suprasti, kad aš atsakysiu į tuos klausimus ne kaipo armijos įgaliotinis, bet tik kaip advokatas ir "Draugo" teisės patarimų skyriaus vedėjas. Kurie siunčiate klausimus ir norite atsakymą gauti asmeniškai, būtų pageidaujama, kad įdėtumėt pašto ženklą atsakymui.

KLAUSIMAS: Vieną šventą dieną aš su savo šeima nuvažiavau į gražią miesto valgyklą pietų. Prieš eidamas prie stalo, nusivilkau savo apsiaustą ir pasikabinau. Pavalgęs norėjau surasti tą savo paltą, bet kas nors kitas jį apsivilko ir išėjo. Valgyklos savininkas pasakė, kad palaukčiau kokias penkias dienas, gal kas jį atneš. Jau prabėgo 3 savaitės ir savininkas pranešė, kad mano palto niekas nesugrąžino ir jis nėra atsakingas. Ar aš galiu priversti jį, kad užmokėtų man 70 dolerių už tą paltą?

ATSAKYMAS: Ne. Valgyklos savininkas garantuoja kiekvienam valgytojui gerą ir sveiką maistą, bet jei pasidėsi kepurę arba kokius drabužius, jis neduoda jokios garantijos, kad tie drabužiai bus apsaugoti, nes tai ne apsaugos vieta, o restoranas. Kaikuriose valgyklose yra pažymėti, kad už pakabintus drabužius neatsako. Jeigu valgyklos savininkas turėtų taskirą kambarį drabužių padėjimui ir paimtų nuo savo klientų mokestį už rūbų padėjimą ir saugojimą ir išduotų numerį, tuomet, rūbams prapuolus, jis būtų atsakingas.

Rado Radiumo Pakaitalą

Kanados mokslininkai Chalk River, Ont. laboratorijoje sudarė medžiagą — kobalt 60, kurs turi daugiau radijoaktyvinio stiprumo, kaip ligi šiol vartotas radiumas ir yra daug pigesnė. Juo bus naudojamasi darant mokslines nuotraukas.

PARK MANOR
SKARDOS IR METALO DARBAI
Vandeniui nubėgt stogo vamzdžiai (Gutters & Down Spouts), stogo langeliai ir įvairūs skardos darbai. Centralinio apšildymo valymas ir taisymas. Stogų dengimas plytelėmis ir čerpėmis (tile & slate). **Apskaičiavimai Nemokamai. Patarnaimas per 24 val.**
MATEKO & Son—HUdson 3-1433

PAGERINIMAI NAMAMS
Padaryk tą dabar, kada dar medžiaga gaunama. Pasiruoškite žiemai. Insuliuotos sienos—grožiui ir patogumui. "Blown-in" (įpūsta) insuliacija sutaupo 1/3 kuro. **Pertaisymai — Stogų dengimas.**
Apskaičiavimai nemokamai.
AETNA INSULATION CO.
1024 Pine St., Waukegan. Telefonas Ont. 3399. Jūsų vietinis dyleris nuo 1939 m.

GUTTER & DOWNSPOUTS
Cleaned, Repaired & Installed
Gas & Oil Furnace Conversions
Furnaces Cleaned — Repaired & Installed
Ask About Our Air Conditioning Units
Terms or Cash—Free Estimates
City and Suburban Service
SERVICE SHEET METAL CO.
ALbany 2-1801

Dėmesio, Namų Savininkai!
Sutvarkykite savo šulinius kol medžiagos dar gaunamos.
ŠULINIAI IŠGRĮŽIAMI
Jei jums reikia šulinio — susitarkite darbui
DABAR
FHA Sąlygoms — Pompos ir įtaisymai.
JOHN R. BROWN
Orland Park 183-R-1

Dėmesio Paukštienos Vartotojai Prekybininkai Ir Seimininkės
Dėmesio vištienos vartotojai, restoranai, mėsos krautuvės, tavernos; Šviežį, skanūs, pienu maitinti, dirbtinai užauginti (battery raised) fryers. Paruošti arba gyvi. Bet koks užsakymas nėra perdidelis ar permažas. Taip pat turime kepsniams - (roasters) - žąsų, ančių, kalakutų. Pristatome. Telefonuokite Tinley Park 706. John Bagdonas, 17649 So. Highland Ave.

VYRAI IR MOTERYS!
Privatūs namai su puikiom apylinkėm sveikstantiems ligoniams, seneliams, protiniams ligoniams ar invalidams.
$35.00 Savaitei
AGNES DU BOIS
ST. ANNE, ILL.
Skambinkite
St. Anne 112-R-1

DĖL GEROS KOKYBĖS
ANGLIŲ IR ALYVOS
skambinkite
VIrginia 7-2828
DUDECK COAL & OIL CO.
3182 Archer Ave.

KATILAI
Aliejiniai ir Gazu kurenami Pečiai. Karšto Vandens Šildytuvai. Pilnai įrengiami centraliniai Apšildymai.
STERLING PLUMBING & HEATING CO.

SMOKINGAI (Tuxedos)
Visokioms progoms. Individuali priežiūra užtikrina gerą pritaikymą. Visi priedai, Išnuomojame už žemiausią kainą.
A. SCHULTZ and SONS
1448 North Western Avenue
BRunswick 8-4068

SCHEHERAZADE RESTAURANT
ARABIAN — SYRIAN — SHISH KABAR DISHES
Tales of a Thousand and One Delights of Food That is Delicious
Reservations for Clubs, Weddings
SPECIAL SUNDAY DINNER
2125 S. Michigan. VIctory 2-8830

BABYLAND, Inc. 3210 W. 63rd Street
NAUJĄ VADOVYBĖ

VISAME KRAŠTE ŽINOMA KŪDIKIŲ IR VAIKŲ APRANGA — VAIKIŠKI BALDAI — ŽAISLAI
Ateikite ir apžiūrėkite mūsų didelį rinkinį.
Mes turime viską, ko jūs ieškote pagal savo kalėdinių dovanų sąrašą
BABYLAND, Inc.
3210 W. 63rd STREET PRospect 6-9303

SOTUS ALKANAM PADĖK!
Per AID OVERSEAS, Inc.
2244 W. 23rd Pl., Chicago 8, Ill. Tel. VIrginia 7-8711
Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.
Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. Pristatoma laike 15-20 dienų.

Siuntinys Nr. 1 — $6.70
2 sv.kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenuoto bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv.kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.60
B. 20 sv. cukraus $4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. balt. kviet. miltų $2.50
B. 20 sv. balt. kviet. miltų $3.90

Siuntinys Nr. 10 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $5.90
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — $5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo.

Siuntinys Nr. 24 — $11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. degintos kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo

Siuntinys Nr. 25 ....
E. 10 sv. gryn. kiaulinių taukų — $5.50
C. 15 sv. gryn. kiaulinių taukų $7.40
D. 37 sv. gryn. kiaulinių taukų — $13.50

Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. degintos kavos — $6.40
B. 5 sv. deg. kavos — skardinėse dėžutėse — $6.75

Siuntinys Nr. 93 — $8.00
5 sv. kiaulinių taukų ..
5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 94
A. 5 sv. šokolado—$5.30
B. 8 sv. bičių medaus—$5.00
C. 5 sv. kakavos—$4.50
I. 5 sv. margarino $3.70

Siūlome Šviežio Medaus
60 svarų talpos skardines po 14 už svarą
Medus stikliniuose induose nuo 1 svaro (ir daugiau).
Parduodame bet kokiame kieky už žemą kainą.
LIS HONEY FARMS
HIGGINS ROAD
½ mylios į vakarus nuo Mannheim Road
DES PLAINES, ILL.
Chicagos telef. BElmont 5-7360
Telefonas VA. 4-7888

4 ELEKTRIFIKAVIMO PASIŪLYMAI
1-mas PASIŪLYMAS
Visiškai naujos siuvamos mašinos
$79.50
Siuva pirmyn ir atgal, apvalu "botin", adymams ir lopymams. 10 metų garantija.
2-ras PASIŪLYMAS
Mes elektrifikuosime jūsų koja minamą mašiną su motoru, lempute ir kontrolėms už tik
$18.75
3-čias PASIŪLYMAS
Mes galime perdirbti jūsų koja minamą mašiną į moderniską elektrikinę nešiojamą mašiną čemodano fasono už tik
$29.95
4-tas PASIŪLYMAS
Mes perdirbsime jūsų senąją mašiną į gražią "modernią elektrikinę console spintelę". Riešuto ar raudonmedžio, už tik
$44.95
Atsilankykite arba paskambinkite šiandien namų demonstravimui. Paimame ir pristatome nemokamai.
SUBURBAN SEWING MASHINE
801 Garfield, Oak Park
Village 8-6303 Enterprise 1214
Užtikrinti pataisymai ir aptarnavimai

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų.
SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ ARCHER AVE.
FRONTIER 4-6847

AL'S SHEET METAL SHOP
Vamzdžiai vandeniui nubėgti (Gutters), centralinio apšildymo įrenginiai; viskas iš skardos, prieinamos kainos; nemokami apskaičiavimai.
5631 SOUTH MAY STREET
ENglewood 4-6678

NAMŲ DARBO
VAISINIAI PYRAGAI
(FRUIT CAKES)
už prieinamą kainą
KAVAI PYRAGAIČIAI
PYRAGAI
DUONA — BULKUTĖS
Kepami pagal užsakymą.
Šventėms užsakykite jau
DABAR
SAginaw 1-2057

Namų Savininkai — Dėmesio!
Sutvarkykite savo apšildymo įrengimus dabar.
ALIEJINĖS KROSNYS (Burners)
Visame krašte žinomos naujos aliejinės krosnys su stankais ir visu įtaisymu ... **$325**
Šis pasiūlymas galioja tik ribotą laiką.
Mes aptarnaujame ir taisome visokį automatinio apšildymo įrengimus.
Petersen Heating Service
7449 Coles Ave. ES 5-3145

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

ĮSIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGENYBĖ SIDABRINIŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKROLŽIŲ RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialisto.
John A. Kass (Kasakauskas)
Duodama 1 metų garantija.
JOHN A. KASS
4102 Archer Avenue
(prie Mozart Street)
Telefonas LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Veikia 1915 metais

PIEKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— Savininko —

St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams
Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

Taupyk Saugiai ir su Geru Uždarbiu
Turtas $25,000,000. Atsargos fondas $2,400,000.
Stipriausia Taupymo Įstaiga Amerikoj.

STANDARD FEDERAL BUILDING
STANDARD FEDERAL SAVINGS
4192 Archer Ave., Brighton Park, Chicago 32, Illinois
JUSTIN MACKIEWICH, PREZIDENT IR MGR.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
NARYS FEDERAL SAVINGS and LOAN INS. CORP.

DIDŽIAUSIA MUZIKOS MOKYKLA
LEONO KOSZULINSKI'O
VADOVYBĖJE
Įsitikinkite savo talentais
Išmokite groti pirma, negu pirksite instrumentą
Mes skoliname muzikos instrumentus mokymuisi.
LEE'S ACCORDIAN SCHOOL
1736 W. 18th St.
Tel.: SEeley 3-2923

Jeigu norite skubiai parduoti savo namą, sklypą bei farmą ar išnuomoti butą, kreipkitės į mano kontorą. Reikalui esant, parūpinu paskolą ir padedu sutvarkyti nuosavybės dokumentus. Čia pat atliekamas gyvybės ir sveikatos draudimas. **JONAS KUTRA, Real Estate, 1757 W. 51st. St., Chicago 9, Ill. Tel.: PRospect 6-7238 arba FRontier 6-3734 (vak.).**

Užsisakykite "Draugą"

VISKO UŽTEKTINAI TUOJAU PRISTATOM
Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikučiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
Lietuvių Krautuvė
2310 West Roosevelt Road
SEELEY 3-4711
Atidara ir sekmadieniais nuo 11 v. ryto iki 4 v. v.

A. Šapokos redaguota, "Patrijos" išleista
LIETUVOS ISTORIJA
Kaina $6.00
— ir —
Lietuvių Tremtinių Bendruomenės išleistas
Lietuvių Kalbos Vadovas
Kaina $4.50
galima užsisakyti "Draugo" Administracijoje. Užsakytas knygas išsiųsime paštu š. m. gruodžio mėn. pradžioje
Užsakymus kartu su pinigais prašome siųsti:
DRAUGAS, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

NAUJA KNYGA APIE LIETUVĄ
Tik ką atspausdinta T. Angelaičio, **"WHO IS WORSE STALIN OR HITLER?"** knyga anglų k. vaizdžiai aprašo Lietuvos okupacijas ir dabartines kančias. Knyga tinka visiems. Čilės kardinolas perskaitęs tą knygą pasakė "Šitą knygą turėtų perskaityti kiekvienas" **Kaina 75c.**
Užsakymus su pinigais siųskite: —
"DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.
Užsakytos knygos pasiunčiamos paštu.

PAMINKLAI TIESIAI IŠ DIRBTUVĖS

Užsisakykite gražų paminklą ant savo mylimo asmens kapo — tiesiai iš šios vienintėlės lietuvių paminklų dirbtuvės.
Paminklus pristatome į visas kapines — arti ar toli. Nuo akmens šlifavimo iki raidžių iškalimo ir paveikslų įdėjimo — BITTIN'S ir KAMENSKY'S ekspertų darbas jus patenkins. Dirbtuvė veikia nuo 1902 metų.
Aplankykite mus ir pamatysite gražius pavyzdžius. Atidara yra visomis dienomis ir visomis valandomis.
BITTIN'S AND KAMENSKY'S MONUMENT WORKS
3938 W. 111TH STREET TELEF. BEVERLY 8-0005
Pirmoji paminklų dirbtuvė, nuo Šv. Kazimiero vartų

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. PRospect 6-0099
Air Conditioned koplyčia Automobiliams Vieta.
Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

NULIŪDIMO VALANDOJE KREIPKITĖS PRIE
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNIOS KOPLYČIOS JŪSŲ PATOGUMUI
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

SENIAUSIOS IR MODERNIŠKIAUSIOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS
JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 S. HERMITAGE AVE. Tel. YArds 7-1741-42
4330-34 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-0727
TRYS MODERNIOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
RADIO PROGRAMOS IŠ STOTIES W G E S (1390 kilocycles)
Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame.
LACHAWICZ IR SUNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUllman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-4908
JURGIS F. RUDMIN
3319 LITUANICA AVE., Tel. YArds 7-1133,-1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

Nr. 1 Mėnesinis "Draugo" Technikos Skyrius, Lapkričio mėn., 1950

ĮŽANGOS VIETOJE

ARCHITEKTAS TADAS J. VIZGIRDA

Su pirmuoju žmogumi gimė pirmieji technikos atradimai. Gyvenimo kova už būvį, už idėją ir už norą tobulėti išvystė technikos pažangą. Mes stebimės senovės tautų sukurtais statybos ir meno pamiklais ir tų žmonių genijum. Babelio bokštas, romėnų vandentiekiai ir tiltai, gotiniai pilioriai ir panašūs statybos šedevrai, liūdija apie aukštą anų laikų technikos išsivystymą. Tačiau ka žmogus yra sukūręs šiandien, joki laikai negali tam prilygti. Garas, elektra, radio televizija, aeronautika, pramoninė industrija, atomas bei kasdieninio gyvenimo patogumai — vis tai darbščiojo žmogaus darbo vaisiai. Šie atradimai ir pažanga tapo toki naturalūs, jog mes užmirštame, kad gyvename aukščiausio laipsnio technikos išsivystyme, ir kad šis amžius yra tikra to žodžio prasme — technikos amžius.

Neįmanoma būtų surasti žmogų, kuris galėtų pasakyti, kad technikos gyvenimas jam būtų nejdomus, nes pradedant nuo maisto, rūbų, poilsio, kelionės ir kiekvienu žmogaus žingsniu, jis neatskiriamai surištas su technikos laimėjimais. Asketas atsiskyręs nuo didmiesčio gyvenimo, ar kompozitorius užsidaręs savo kambario tylumoje, ar aukso ieškotojas Aliaskoje, nenutraukia ir negali nutraukti šio ryšio. Tai yra privilegija žmogaus, gimusio šiame amžiuje. Bandymas nutraukti ryšį su technikos pasauliu, grąžina žmogų į primityvų, neišlavinto žmogaus stovį. Tuo tarpu mes matome, kad žmogus, kaip laikas, nesustabdomai žengia pirmyn. Nėra abejonės, kad praūžus dabartiniems karams, būsimi laikai atneš rūsų vaikams naują pažangos ir gerovės epochą.

Technikos pažanga nestabdo ir nežlugdo žmogaus dvasinio gyvenimo, kaip bandoma kartais įrodinėti. Tas kas išneša tokį tvirtinimą yra dvasiniai susmukęs ir nesugeba eiti pažangos keliu. Kad technika slopina žmogaus dvasinį gyvenimą, yra reiškinys panašus į patrankos šūvį, t. y. mes pirma pamatome šviesą,o paskui išgirstams garsą. Dvasinis žmogaus gyvenimas formuojasi, bręsta ir tobulėja lėčiau, kaip kad žengia technika ir kartais atrodo, taryjmt technika prislegia žmogaus dvasią. Tačiau kas eina tos pažangos keliu, tas sugeba pamatyti, kad ši pažanga eina visais frontais. Kaip miela stebėti didelėj įmonėje milžiniškas mašinas, kurių ratų ratukai sukasi laikrodžio tikslumu ir pajusti kas kart tobulėjančio gyvenimo prasmę. Argi tai nėra analogija su tuo kitu pasauliu, kurį suka kita Ranka. Ir kuo daugiau įsigilini į plieno ratukus, tuo daugiau prasmingesnis darosi gyvenimas.

Trūkumas savo technikos žurnalo lietuvių inžinierių, architektų, ekonomistų ir kitų technikos bei ūkio specialistų, jaučiamas jau ne šiandien. Vokietijoje, po karo, Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga yra išleidusi keletą periodinio žurnalo numerių, tačiau dėl visos eilės priežasčių ir dėl emigracijos, šis darbas turėjo būti nutrauktas. Šį pavasarį daryti žygiai Bostone atgaivinti technikos ir ūkio žurnalo leidimą taip pat nedavė rezultatų. Paruošimo, spaudos, lėšų bei ekspedicijos sunkumai, neturint specialaus tam reikalui personalo bei ilgas darbas įmonėse— vis tai priežastys, dėl kurių ir eilinis biuletenio išleidimas reikalauja perdėtų pastangų ir neatneša tinkamo rezultato.

Šią spragą, tikiu, bus užpildęs "Draugas" su savo mielu pasiūlymu užpildyti vieną iš jo daugelio puslapių technikos ir ūkio klausimams nagrinėti. Nesigilinant į nuomones tų, kurie mėgsta politikuoti ar kritikuoti, mes manome, kad šis puslapis esamose gyvenimo sąlygose galės atstoti mūsų visų pasiilgtą technikos ir ūkio žurnalą. Jis, kaip tas bevielis ryšys iš tolimų kraštų ir kampų suveda mus į vieną šeimą ir į vieną vietą, leidžia pasidalyti mintimis, susirišti per didelius atstumus ir savoje kalboje pasisemti naujų žinių.

Technikos gyvenimas šiandien neatskiriamai yra susijęs su įvairiomis ūkio šakomis ir problemomis. Todėl nusistovėjusi graži bendradarbiavimo tradicija įvairių ūkio specialistų iš vienos pusės su technikos žmonėmis iš kitos pusės, galės būti ir toliau vystoma šiuose puslapiuose ir mes kviečiame visus, kuriuos įdomauja ūkio, technikos ir architektūros klausimai prisiųsti savo adresą technikos puslapio redakcijai. Mūsų uždavinys yra ne tik palaikyti ryšį tarp ūkio ir technikos specialistų ir gvildenti šios rūšies problemas, bet taip pat duoti žinių visiems, kurie tais klausimais domisi. Tema yra plati ir visuotina, todėl nesibijokime užsukti į technikos skyrių ne tik su mokslinėm pastabom ar matematinėm formulėm, bet susiburkime čia su kiekvienu paprasčiausiu klausimu, kurių atsiras pas kiekvieną skaitytoją. Juk ne kiekvienas žinome ir mokame, kaip pataisyt savo namo stogą, ar iškast šulinį, kaip tvarkyt savo finansus ir t.t. Nuo mūsų skyriaus bendradarbių skaičiaus priklausys jo pasisekimas.

Vytauto Didž. Muziejus iš Putvinskio gatvės Kaune

NAUJIENOS

Sukonstruotas sieninis elektros radiatorius, kurio veikimas pagrįstas konvektoriaus ir radianinio šildymo sistema.

Sukonstruotas praustuvas, kuris turi savo automatinį vandens šildymo tanką. Praustuvas yra spintelės pavidalo ir veikia elektros srovės pagalba.

Kambarinė kabanti lempa duoda dvigubą šviesą. Su pagalba reflektorių sukonstruota viena lempa, kuri duoda 2-jų lempų apšvietimo kombinaciją.

Pradedant sekančiu mūsų priedo Nr. bus duodama apžvalga atatinkamos naujausios literatūros ir periodinės spaudos.

Visi buvę "Inžinieriaus Kelio" bendradarbiai prašomi prisiųsti savo adresus arch. T. J. Vizgirdai.

830,000 naujų namų kasmet reikia pastatyti Amerikoje naujų šeimų prieaugliui.

Dailininkas Kazimieras Žoromskis savo giminaičio Kasto Žaromskio kviečiamas, greitu laiku atvyksta į Chicagą.

Mirė inž. Rimgaila. Mus pasiekė liūdna žinia, jog Kolumbijoje mirė šviesios atminties inžinierius-statybininkas Vytautas Rimgaila.

Tegul protinė kultūra progresuoja, tegul gamtos mokslai plečiasi vis daugiau ir gilyn, o žmogaus mintis tesiplečia kiek tik nori; visa tai niekad nepasieks aukštumų ir moralinės kultūros krikščionybės, išreikštos evolucijose.

—Goethe

ŪKIS

● *Karas Korėjoje* sutrukdė normalų gyvenimą ir atnešė kaikurių pakeitimų ūkiškam gyvenime. Tačiau pagal dabartinę ūkio mobilizacijos raidą karo reikalams, nėra pagrindo manyti, kad privatus ūkis ir ateinančio pavasario statyba būtų smarkiai paliesti. Pasikeis tik statybos charakteris, t. y. iš privačios statybos pereinama prie platesnio masto statybų, reikalingų karo industrijai praplėsti. Pasireiškęs staigus kainų kilimas ir kaikurių kasdieninio vartojimo prekių trūkumas yra daugiau psichologinio pobūdio ir kyla iš nuomonės, kad netolimoj ateityje šis karas gali išsiplėsti į 3-čią Pasaulinį karą.

Gamybos žaliavos, kurios pirmoje eilėje sunaudojamos karo pramonėj yra plienas, aliuminijus, varis, švinas, nikelis, cinas, medvilnė ir žibalas arba nafta ir celiuliozė.

Tačiau šių medžiagų pareikalavimas karo pramonei yra dar nežymus ir siekia apie 4—6% bendros civilinio sektoriaus gamybos. Kokios įtakos karas Korėjoj gali turėti statybos pramonei.

a) Medžio pramonė, jau kaikuris laikas prieš karo pradžią rodo negalavimų dėl stokos transporto ir darbo jėgos. Karo reikalams šiuo metu sunaudojama apie 10% viso krašto medžiagos produkcijos. Taigi medžio trūkumas kiek padidės, bet nėra esminis.

b) Plieno gamyboj jausis didesnis trūkumas, tačiau čia bandoma ieškoti išeities, pereinant iš plieno konstrukcijų į geležies betono konstrukcijas, pasiekiant tuo būdu didelio taupumo plieno suvartojime.

c) Varis ir aliuminijus. Žymiausias trūkumas gali atsirasti vario ir aliuminijaus rinkose, tačiau ir čia tikima išeities, stengiamasi šias medžiagas pakeisti kitomis. Paskelbtas naujas suvaržymas aliuminijaus ir vario suvartojime. Šis suvaržymas siekia nuo 20 iki 30% metinės gamybos ir turės gana didelės įtakos televizijos, radio, šaldytuvų, automobilių ir statybos pramonėje.

d) Cemento trūkumas yra laikinas dėl pasireiškusio darbininkų bėgimo iš šios pramonės į geriau apmokamą pramonę.

e) Plytų pramonė su karo pramone mažiau surišta ir gamyba nuo 6 bilijonų plytų metinės produkcijos gali būti pakelta iki 10 bilijonų. Plytų pramonę gali susiaurėti tuo atveju, jei bus įvesti didesni suvaržymai kuro medžiagoms.

f) Statybinių plokščių, izoliacinių plokščių ir apkaustų (hardware) gamyba. Šioje srityje reiškiasi didesni sunkumai dėl žaliavų ir dėl riboto gamybos kapaciteto bei kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo (apkaustai).

d) Kainos. Kainų pakilimas statybos pramonėje jau yra įvykes (nuo 5—10%). Ši pakilima iššaukė minėtu medžiagų kainų pakilimas ir tendencija kilti atlyginimams darbo jėgai bei trūkumas tos jėgos, kuria susėmė karo industrijos praplėtimas. Tačiau dabartinis kainu kilimas gali būti sustabdytas vartojant kreditų suvaržymą (kas jau yra dalinai padaryta) ir įvedant kainų kontrolę. Tačiau ir šios dirbtinės priemonės yra surištos su karo eiga ir politinėmis sąlygomis.

Bendra išvada: Šio pavasario statybos programa numatoma vykdyti plačiu mastu su mažais suvaržymais (konstrukcijų srityje bei keičiant standartines medžiagas į naujas), privačios statybos sektorius susiaurės ir padidės valstybinio sektoriaus statyba. Kainų kilimas statyboje sustos, jei kreditų kontrolė bus sustiprinta.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Šiauliuose

$100,000 Architektūros Konkursas

Rugsėjo mėnesį architektūros žurnalas "Architectural Forum" paskelbė didžiausią Amerikos architektūros konkursą. Bendra premijų suma paskirta $100,000. Konkurse gali dalyvauti visi architektai, projektuotojai, braižytojai ir studentai (architects, designers, draftmen and studens). Konkurso sąlygos ir uždavinys yra nesudėtingi. Konkurso sponseriais yra "National Association of Home Builders" ir "Architectural Forum the Magazin of Building". Konkursas patvirtintas A. I. A. (American Institute of Architects). Šio konkurso rėmėjais yra taip pat "American Gas Assn.", "General Electric Co." "Kwikset Locks, Inc.". Specialias premijas šiam konkursui yra paskyrę "Douglas Fir Plywood Assn.", "Libbey - Owens - Ford Glass Co." ir "Youngstown Kitchens by Mullins Manufacturing Corp.".

Šio konkurso tikslas yra surasti geresnį sprendimą mažam, vienos šeimos namui bei patiekti architektui medžiagų panaudojimą ir konstrukcijos būdus, t. y., klausimai su kuriais kasdien susiduria rangovas (builder, contractor). Taip pat tikimasi suaktyvinti architekto veiklos dirvą, sprendžiant ne tiktai architektūrines formas ir plano išvystymą, bet taip pat nagrinėjant plačias finansines ir socialines gyvenamo namo problemas. Konkurso uždavinys yra padaryti projektą vienos šeimos atskiro namo. Sklypo dydis 60 × 100 pėdų. Namas turi turėti tris miegamus kambarius, grindų plotas 1,000 sq. ft. ar mažiau, pamatai be rūsio. Projektas ir konstrukcija turi atatikti FHA normas ir reikalavimus (Federal Housing Administration) ir pritaikytas vidutinių pajamų šeimos tipui. Vartotinos statybinės medžiagos tokios, kurios atatinka komercinius ir rinkos reikalavimus.

Premijos bus paskirstytos atsižvelgiant į projekto prasmingumą ir estetinę projekto pusę, vadovaujantis sprendimo tobulumu bei patiektų sąlygų reikalavimais. Taip pat atsižvelgiant į konstrukcijos paprastumą ir pigumą, ekonomišką medžiagų panaudojimą, standartų panaudojimą ir pan. Visos premijos suskirstytos į 4 grupes: tautinės premijos, rajoninės premijos (viso 7 rajonai), specialios premijos ir vietinės premijos. Nacionalinės premijos yra: pirma premija — $7,500, antra — $5,000, trečia — $2,500, ketvirta — $1,000 ir devyni garbės išmokėjimai (honorable mentions) po $500. Viso tautinėms premijoms skirta $20,500. Rajoninės premijos yra šios: septynios pirmosios premijos po $750, septynios antrai vietai po $500 ir penkiolika garbės išmokėjimų po $250. Viso šiai grupei paskirta $12,500. Specialios premijos yra paskirstytos į tris serijas. Kiekvienai serijai paskirta: pirma premija — $2,500, antra—$1,500, trečia—$1,000, ketvirta — $500 ir dešimt garbės išmokėjimų po $250. Viso šiai grupei paskirta $24,000. Vietinėms premijoms yra paskirta viso $43,000 ir premijų dydis yra nuo $500 iki $1,500. Šis, nepaprastai plataus maštabo konkursas ir bene pirmas Amerikos statybos istorijoj, pagal savo apimtį, uždaromas šių metų gruodžio 15 dieną. Taigi, laiko, nors ir suspaustai, dar šiek tiek yra ir redakcija kviečia visus lietuvius architektus, inžinierius, braižytojus ir studentus kuo gausiausiai konkurse dalyvauti. Konkurso sąlygas galimas gauti iškirpus iš "Architectural Forum the Magazine of Building" lapkričio mėn. numerio atatinkamą kuponą ir pasiuntus tą kuponą jame nurodytu adresu. Jei kam nepavyktų gauti minėto žurnalo numerio, bandykite informuotis šiuo adresu: Carl G. Lans, Professional Adviser, c/o Architectural Forum the Magazine of Building, 9 Rockeffeler Plaza, New York 20, N. Y., t. y adresas, kuris yra nurodytas minėtame kupone. Dalyvavimas konkurse duoda ne tik progos laimėti piniginę premiją, bet taip pat yra vienas geriausių būdų pasitobulinti savoj profesijoj.

Tačiau visi daviniai rodo, kad karas dideliu tempu vystosi pirmyn. Įvykiai Korėjoj, Indokinijoj, Tibete ir Balkanuose nieko gero nežada. Staigus ir griežtesnis medžiagų ir kreditų suvaržymas mūsų optimistines nuotaikas gali išblaškyti.

ARCHITEKTŪROS, TECHNIKOS IR ŪKIO skyrius išeis kiekvieno mėnesio trečiame šeštadienį.

PRAŠOMI ATSILIEPTI

Visi asmenys, baigę ar studiją Vokietijoj technikos, ekonomijos ar ūkio mokslus, taip pat U.N.R.A-os technikos mokyklų studentai, prašomi prisiųsti savo adresus archit. T. J. Vizgirdai.

Architektai V. Švipas ir prof. Šimoliūnas prašomi prisiųsti redakcijai savo adresą.

DĖMESIO: raštus ir korespondencijas mūsų žurnalui siųsti šiuo adresu: The Magazine of Architecture and Technics, 6 De Wolfe St., Boston 25, Mass.

Kun. Angelaitis, Clevelando lietuvių parapijos klebonas ir didelis Lietuvos patriotas. Vienas iš pirmųjų Amerikoje, kuris surado lietuvius inžinierius savo statomai bažnyčiai, vienas iš pirmųjų, kuris suprato, kad lietuvių tautinės bendruomenės gyvenimas turi būti kuriamas pačių lietuvių rankomis ir vienas iš pirmųjų, kuris šį savo sumanymą pravedė iki galo, nežiūrint kaikurių sunkumų.

Inž. J. Augustinavičius laimėjo Clevelando lietuvių bažnyčios statybos konkursą. Konkurse dalyvavo viso 7 rangovai (kontraktoriai) amerikiečiai ir inž. Augustinavičius. Iškilmingas Bažnyčios pamatų pašventinimas įvyko lapkričio 1 d. Inž. J. Augustinavičius į Ameriką atvyko prieš 2 metus ir per tą trumpą laiką pastatė Clevelande 20 gyvenamų namų ir vieną dešimties būtų koloniją (projektą) .

Septynių žmonių rankose randasi raktas, nuo kurio priklauso visos Amerikos 1951 metų statybos planas. Iš kitos pusės jų sprendimas priklauso nuo tarptautinės padėties. Kas jie toki? Tai nariai Federal Reserve Board komisijos, kuri yra paskirta prie federalinės valdžios medžiagų paskirstymui ir kontrolei. Šią komisiją sudaro šie asmenys: *Stuart W. Symington* iš National Security Resources Board, *William H. Harrison* iš Commerce Department's National Production Authority, *Charles Sawyer* iš Commerce Department, *Raymond Foley* iš Housing and Home Finance Agency, *Thomas B. McCabe* iš The Board of Governors of the Federal Reserve System, *Charles T. Fisher* iš Federal Reserve's Officce of Real Estate Credit ir *Edward L. Norton.*

KRONIKA

● *Dipl. inž. Vytautas Česnulis,* buvęs Vytauto Didžiojo Universitete Kaune rėmų katedros vedėjas, rašo mokslinę studiją apie įtempto plieno stygas geležies betone. Vartojant šio tipo plieną betone galima pasiekti žymiai mažesnių profilių sijose, kolonose ar perdengimuose ir sudaryti žymią ekonomiją plieno suvartojime. Šis armiravimo būdas plačiau pradėtas vartoti tik šio karo metu Vokietijoje, kada pasireiškė plieno trūkumas. Inž. Česnulis šiuo klausimu jau yra padaręs pranešimą Bostono Inž. ir Architektų Sąjungoj, kuris buvo išklausytas su dideliu susidomėjimu ir sukėlė gyvas diskusijas. Rašydamas šią studiją, autorius naudoja naujausią literatūrą, kurią gauna iš Anglijos ir Vokietijos. Šios rūšies geležies betonas iki šiol nėra vartojamas Amerikoj.

● *Mechanikos dipl. inž. Kristupas Daugirdas* gyvena Bostone ir dirba Woolworth kompanijos įmonėse. Inž. Daugirdo šeima atvyko į Ameriką seno Amerikos lietuvių veikėjo ir "Darbininko" administratoriaus p. Peldžiaus kvietimu, kuris jiems parūpino butą ir darbą.

A. † A. VYTAUTUI RIMGAILAI

mirus Kolumbijoj, toli nuo savo gimtojo krašto, jo šeimai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

— Redakcija